

Geleceği İnovasyonla Şekillendir! Bir Zamanlar Atık

Atölye Raporu
25-27 Şubat

ANA ORGANİZASYON SORUMLUSU

Rönesans Eğitim Vakfı

Gül Daşdanbek

ATÖLYE EĞİTMEN & KOORDİNATÖRÜ

Ankara Aks Derneği

Cemre GÖKPINAR

Naz Şerife ÖZCAN CENGİZ

Zeynep ÜNSAL

ORGANİZASYON SORUMLUSU

T.C. Sincan Kaymakamlığı

Sincan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Feray KOÇAK

Sincan Belediyesi

GÖRSEL TASARIM VE İÇERİK

Ankara Aks Derneği

Cemre GÖKPINAR

Naz Şerife ÖZCAN CENGİZ

Zeynep ÜNSAL

GÖNÜLLÜ KATKIDA BULUNANLAR

Adalet Eroğlu

Fatma Kızılay

Hasan Gökhan Köse

Hayriye Eken Değirmenci

Metin Öztürk

Mutlu Gülderen

Nazım Ünlü

Esad Tohma

Mustafa Kılıçkaya

Aysu Çiftçi

Nursena Büyükkonuklu

Başak Aydın

Melinda Berk

Barış Toku

Zehra Samur

Nefise Özcan

Azra Çakmak

Ebrar Sertçelik

Vuslat Ateş

Damla Dağ

Yusuf Akyüz

Hüseyin Keleş

Rabia Zengin

Yağmur Yeşilmen

Ali Emre Altınok

Hamit Akbaş

Ali Haydar Çelik

Bilgehan Akbaş

Cevdet Satar

Serhat Erdoğan

Hakan Genç

Rümeysa Nur Koçak

Zeynep Çiçek

Muttalip Aras

Uğurcan Bodur

Ahmet Sefa Aşkın

Rumeysa Yılmaz

Kadir Demirhan

Resul Samed Taşdemir

Medine Öztürk

Seymen Safa Bingöl

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ / EDITÖRDEN

RAPOR HAKKINDA

GİRİŞ

Geleceği İnovasyonla Şekillendir! Bir Zamanlar Atık Eğitim Modülü Hakkında

Atölyenin Amacı ve Kapsamı

Atölye İçeriği ve Yaklaşımı

Atölyenin Hedef Kitlesi ve Katılım Profili

İş Birlikçi Kurumlar ve Roller

Atölyenin Uzun Vadeli Etkisi ve Kazanımlar

Stratejik Yaklaşım ve Atölye Kurgusu

Stratejik Yaklaşımın Temel Unsurları

Atölye Kurgusu ve Akışı

Tasarım Perspektifi

Geri Dönüşüm ve Yeniden Kullanım Odaklı Tasarım Yaklaşımı

Katılımcı ve Kapsayıcı Tasarım

Oyunlaştırma ile Alternatif Gelecek Senaryoları

Fiziksel ve Mekânsal Tasarım Süreci

Mekânsal İzler

Ulaşılabilirlik ve Toplu Taşıma Entegrasyonu

Sürdürülebilir Mekânsal Özellikler

Ekolojik ve Sosyal Sürdürülebilirlik

SÜREÇ

Eğitimler

Atölyeler

Buluşmalar / Bağlantılar

Konuşmalar

Uygulama Adımları

DEĞERLENDİRME

İşbirlikleri ve Geçmişten Gelen Süreçler

Veriler

Katılımcı Sayısı ve Ankara İlçeleri

Öğrencilerin Katıldıkları Lise Türleri

Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı

Ulaşım Türü

BAKIŞ AÇILARI

Bakış Açısı I: Katılımcı Öğrenciler

Bakış Açısı II: Öğretmenler

Bakış Açısı III: Kurumlar Arası Değerlendirmeler

Süreklilik – İleri Dönüşüm

Atıkların Kente Bıraktığı İzler

Atık ve Mimari Hafıza: Yeniden Kullanım Pratikleri

Kentin Hafızasında Sürdürülebilir Bir İz Bırakmak

SON SÖZ: Kentlerin Geleceği Gençlerin Yaratıcı Fikirlerinde!

önsöz - editörden

Günümüz dünyasında sürdürülebilirlik yalnızca çevresel bir gereklilik değil, aynı zamanda toplumsal bilinç, eğitim politikaları ve kentle kurduğumuz bağın temel bir unsuru haline gelmiştir. Geleceği İnovasyonla Şekillendir! Bir Zamanlar Atık Atölyesi, gençlerin sürdürülebilir kalkınma hedefleri çerçevesinde düşüncelerini teşvik eden, sıfır atık bilincini yaygınlaştıran ve kentlerine dair daha derin bir aidiyet geliştirmelerini sağlayan yenilikçi bir öğrenme modelini hayata geçirmiştir.

Bugün bizlere düşen en büyük sorumluluklardan biri, geleceğe miras bırakacağımız kentleri daha dayanıklı, yenilikçi ve kapsayıcı bir yapıya kavuşturmaktır. Kentler sadece binalardan ve yollardan ibaret değildir; onlar bir arada yaşamının, ortak geleceğimizi inşa etmenin, yeni fikirlere alan açmanın ve sürekli gelişmenin merkezidir. Peki, geleceğin dayanıklı kentlerini inşa etmek için yeni nesil hangi fikirleri ortaya koyabilir?

Bu proje, Ankara geneli 1.100 lise öğrencisinin katılımıyla geleceğin kentlerini bugün tasarlamak için hayata geçirildi. Farklı hayaller kuran ve farklı okullardan gelen öğrencileri bir araya getiren bu atölyede, inovasyon ve çevresel sürdürülebilirlik ekseninde kentlerin dönüşüme açık yanlarını, potansiyel çözümleri ve yaratıcı fikirleri tartıştık. Peki, gençler geleceğin kentlerini nasıl hayal ediyor? 1.100 değerlendirmeyi analiz ettiğimizde, çevresel sürdürülebilirlik, teknoloji odaklı şehir planlaması, akıllı altyapı projeleri ve kapsayıcı kent politikaları gibi konuların öne çıktığını gördük.

Bu proje sadece bir eğitim programı değil, geleceğin kentlerini şekillendirecek kolektif bir vizyonun başlangıcı olarak değerlendirilmeli. 1.100 fikirle, tek bir geleceği tasarlıyoruz: Dayanıklı, kapsayıcı ve yenilikçi kentler. Bu süreçte emeği geçen tüm paydaşlara teşekkür ederken, bu raporun eğitimde sürdürülebilirlik, yeşil gelecek ve gençlerin kent politikalarına katılımı alanlarında ilham verici bir kaynak olmasını diliyoruz.

rapor hakkında

Bu rapor, Rönesans Eğitim Vakfı ve Ankara Aks iş birliğiyle geliştirilen Geleceği İnovasyonla Şekillendir! Bir Zamanlar Atık Atölyesi programının çıktıları ve etkilerini değerlendirmektedir. Sincan Kaymakamlığı, Sincan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve Sincan Belediyesi ev sahipliğinde, 25-27 Şubat tarihlerinde gerçekleştirilen etkinliğe Ankara'nın farklı ilçe ve okullarından lise öğrencileri katılım sağlamıştır.

Atölye çalışmaları, yalnızca atık yönetimi ve geri dönüşüm konularında farkındalık kazandırmakla kalmamış, aynı zamanda gençleri kent politikalarına katkı sunmaya ve sürdürülebilir çözümler üretmeye teşvik etmiştir. Bu doğrultuda, gençlerin çevresel konularda aktif yurttaşlık bilinciyle hareket etmeleri desteklenmiştir.

Rapor üç ana bölümden oluşmaktadır:

Giriş bölümünde, atölye modülünün amacı, kapsamı, içerik yaklaşımı ve tasarım bakış açısı ele alınmıştır. Süreç bölümünde, gerçekleştirilen eğitimler, atölyeler, buluşmalar ve iş birliklerine dair ayrıntılı bilgi sunulmuştur. Değerlendirme bölümünde ise öğrenciler, öğretmenler ve kurumlar perspektifinden yapılan etki analizleri yer almaktadır. Bu ölçümler, modülün sunduğu yenilikçi öğrenme deneyimini anlamak açısından önemli bir zemin oluşturmıştır.

Raporun temel amacı, atölyenin etkilerini belgeleyerek gelecekte benzer projelerin geliştirilmesine katkı sunmak ve eğitim alanında sürdürülebilir, yaratıcı yaklaşımlar arayan tüm paydaşlara yol gösterici bir kaynak sunmaktır. Aynı zamanda bu çalışma; sıfır atık bilincinin güçlendirilmesi, lise öğrencilerinde sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda farkındalık oluşturulması, kente aidiyet duygusunun pekiştirilmesi ve gençlerin politika yapım süreçlerine aktif katılımının desteklenmesi için önemli bir adım niteliğindedir. Her dönemde güncel koşullara göre geliştirilebilecek bu modülün, gelecekte daha geniş kitlelere ulaşarak etkisini artırması en büyük temennimizdir.

Geleceği İnovasyonla Şekillendir! Bir Zamanlar Atık Eğitim Modülü Hakkında

Atölyenin Amacı ve Kapsamı

“Geleceği İnovasyonla Şekillendir! Bir Zamanlar Atık” atölyesi, gençleri sürdürülebilir şehircilik ve çevre duyarlılığı konularında bilinçlendirmek, yenilikçi düşünce ve tasarım odaklı problem çözme yetilerini geliştirmek amacıyla düzenlenmiştir. Bu atölye, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları’ndan (SKA) Amaç 11: Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar, Amaç 12: Sorumlu Üretim ve Tüketim ve Amaç 13: İklim Eylemi çerçevesinde şekillendirilmiştir.

Etkinlik, Ankara genelinden 9. ve 10. sınıf lise öğrencilerinin katılımıyla gerçekleştirilmiş olup, öğrencilerin çevresel sürdürülebilirlik, kent planlaması ve girişimcilik konularında farkındalıklarını artırmayı amaçlamıştır. Katılımcılar, kentlerin geleceğini tasarlamak için tasarım odaklı düşünce metodolojisini kullanarak problem çözme süreçlerine dahil edilmiş, disiplinlerarası bir bakış açısı kazanmışlardır.

Atölye İçeriği ve Yaklaşımı

Atölye, teorik bilgi aktarımı ve uygulamalı tasarım süreçleri olmak üzere iki temel bileşenden oluşmuştur.

- İlk aşamada, akademi temelli bilgilerin paylaşıldığı paylaşımcı ve interaktif olarak geliştirilen **eğitim adımı (01)** bulunmaktadır. Bu adımda, eğitmenler tarafından öncelikle kentlerin sağlıklı, dayanıklı, yaratıcı, güvenli ve erişilebilir olması gerektiği vurgulanarak, sürdürülebilir kentleşmenin önemi anlatılmaktadır. Küresel dünyada, yaşadığımız mekanların “evrensel ve eşitlikçi” olma düşüncesi vurgulanarak ortak paydada buluşabileceğimiz bir kent nasıl yaratılır, böyle bir dünyanın mümkün olup olamayacağına dair tartışmalar açan oturumlar da yer almaktadır. Bununla birlikte, bu modülün temel veri kaynaklarından biri de Birleşmiş Milletler tarafından 2018 yılında oluşturulan Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları’dır. Bu amaçlar, başlıkları ve alt başlıkları ile modül için yönlendirici bir tarafta yer almaktadır. Bununla birlikte ulusal ölçekte dikkate alınması gereken “Sıfır Atık” projesinden bahsedilmekte ve geri dönüşümle birlikte ileri dönüşüm konularında da ilham verici fikirler paylaşılmaktadır.

Son olarak deneyimi önemseyen bu modülde, katılımcıların öğrendikleri bilgileri uygulamaya dönüştürebileceği; iklim değişikliği, çevresel sorunlar ve bu sorunlara çözüm üreten yenilikçi düşünce sistemi Tasarım Odaklı Düşünce üzerine bilgi verilmektedir.

- İkinci aşamada ise öğrenciler, gruplara ayrılarak kendilerine altlık olarak verilen Ankara’dan farklı kentsel mekanları temsil eden haritalar üzerinde tasarım odaklı düşünce yöntemini kullanarak (empati, tanımlama, fikir geliştirme, prototipleme, test) kendi girişim fikirlerini geliştirmiştir. Atık malzemelerle prototip üretme süreci, öğrencilerin hem yaratıcılıklarını kullanmalarını sağlamış hem de geri dönüşüm ve sürdürülebilir tüketim konularında pratik yapmalarına olanak tanımıştır. Bu aşama **atölye adımı (02)** olarak adlandırılır.

Atölye, bir yarışma formatında ilerleyerek öğrencilere uygulamalı öğrenme ve kolektif üretim imkanı sunmuştur. Katılımcılar, haritalandırma ve karakter kartlarıyla farklı meslek gruplarının perspektiflerinden kentlerin dönüşümüne dair fikir üretme fırsatı bulmuş, disiplinlerarası bir deneyim kazanmıştır.

#HikayenŞehreYaz
#DeğişiminParçasıOl

Atölyenin Hedef Kitlesi ve Katılım Profili

Atölyeye Ankara'nın farklı ilçelerinden (Mamak, Etimesgut, Gölbaşı, Çankaya, Polatlı gibi) 1.100 lise öğrencisi katılmıştır. Bu geniş katılımcı kitlesi, etkinliğin Ankara genelindeki lise öğrencileri için kapsayıcı ve erişilebilir bir program sunduğunu göstermektedir. Öğrenciler, sürdürülebilirlik ve inovasyon konularında farkındalık kazanmanın yanı sıra, takım çalışması ve problem çözme becerilerini geliştirme fırsatı elde etmiştir. Ayrıca, etkinliğe öğretmenler, Sincan Kaymakamı, Sincan Belediyesi, Sincan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü yetkilileri, valilik ve belediye temsilcileri de katılım sağlamış olup, bu sayede eğitim ve politika üretim süreçleri arasındaki bağ güçlendirilmiştir. Böylece öğretmenler ve katılımcılar arasında öğrenme ve üretme pratiğinin yanında yatayda da bağlantılar kurulmuş olup üretilenlerin bir adım daha öteye götürülerek politika metinlerine eklenmesi, stratejik belgeler oluşturulması ve fikirlerin projelere dönüşerek mekânsal olarak hayata geçmesi için karar verici konumdaki bu kurumlarla paylaşım aşaması da gerçekleştirilmiştir.

İş Birlikçi Kurumlar ve Roller

Bu atölyenin gerçekleşmesi, farklı sektörlerden gelen iş birlikçi kurumların katkılarıyla mümkün olmuştur. Her kurum, etkinliğin başarıyla uygulanması için belirli sorumluluklar üstlenmiştir:

Rönesans Eğitim Vakfı (REV)

2009 yılından bu yana gençlerin çok yönlü, donanımlı ve üretken bireyler olarak yetişmelerine katkı sağlamak amacıyla burs programları, eğitim ve destek projeleri yürüterek; aynı zamanda kalıcı eserler inşa etmektedir. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'na katkı sunduğu proje ve programlarla bugüne kadar 13.000'den fazla gence eğitim desteği sağlayan Rönesans Eğitim Vakfı ana organizasyon sorumlusu olarak, programın geliştirilmesi, uygulanması ve koordinasyonunu sağlamıştır. Ayrıca REV Bursiyerleri, etkinlik boyunca akrandan akrana öğrenme eğitim modeli kapsamında gönüllü katkı sağlayarak rol almışlardır.

Ankara Aks Derneği

Stratejik bir tasarım stüdyosu olarak çalışan Aks, gençlerin enerjisinin ve yaratıcılığının canlı, kapsayıcı ve sürdürülebilir şehirleri şekillendirdiği bir gelecek öngörüyor. Gelecek nesil tasarımcıları, sanatçıları ve değişim yaratıcılarını güçlendirerek Aks, disiplinler arası iş birliğini teşvik etmeyi, yenilikçi kentsel çözümlere ilham vermeyi ve kolektif büyüme için bir platform oluşturmayı hedefliyor. Bu etkinlikte ve modülde eğitim, atölye yürütücüsü olarak, içerik geliştirme, tasarım odaklı düşünme metodolojisinin aktarımı ve uygulamalı çalışmaların yürütülmesinde aktif rol almıştır.

Sincan Kaymakamlığı Sincan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Öğrencilerin ve toplumun ihtiyaçlarına odaklanarak, daha kapsamlı ve kapsayıcı bir eğitim sunma amacı taşıyan; eğitimdeki başarının sadece akademik başarılarla sınırlı olmayıp öğrencilerin bilişsel, duygusal, sosyal ve fiziksel gelişimini desteklemek için bütüncül yaklaşımla projeye ev sahipliği yaparak öğrenci ve öğretmenlerin organizasyonunu üstlenmiştir.

Sincan Belediyesi

Yönetimde eşitliği, adaleti, şeffaflığı ve katılımcılığı esas alıp, bilim ve teknolojinin tüm avantajlarından faydalanmaya misyon edinen Sincan Belediyesi, bu etkinlikte mekân desteği, teknik altyapı sağlama ve karar vericilerin etkinliğe katılımını organize etme gibi görevleri üstlenmiştir.

Atölyenin Uzun Vadeli Etkisi ve Kazanımlar

Bu atölye, kısa vadeli bir eğitim programı olmanın ötesinde, katılımcılara geleceğin şehirleri üzerine düşünme, girişimcilik ve yenilikçi çözümler üretme becerisi kazandırmayı hedeflemiştir. Öğrenciler, atık kavramını sadece bir çevre sorunu olarak değil, aynı zamanda inovasyon ve sürdürülebilir kalkınma için bir fırsat olarak ele almayı öğrenmiştir. Ayrıca katılımcıların geliştirdiği projeler, belediyeler ve karar vericiler için politika önerileri içerecek şekilde değerlendirilmiş bu sayede gençlerin, kentsel dönüşüm süreçlerine katılımı teşvik edilmiştir. Atölyenin çıktıları, eğitim kurumları ve yerel yönetimler için bir model oluşturabilecek niteliktedir.

Bu kapsamda, "Geleceği İnovasyonla Şekillendir! Bir Zamanlar Atık" atölyesi, gençleri sürdürülebilir tasarım ve çevresel farkındalık konularında güçlendiren, disiplinlerarası ve etkileşimli bir eğitim modeli sunarak, şehirlerin geleceğine dair somut öneriler üreten yenilikçi bir girişim olmuştur.

"Geleceği İnovasyonla Şekillendir! Bir Zamanlar Atık" eğitim ve atölye modülünün Sincan'da gerçekleşen etkinliğinde 1.100 öğrenci için kazanımları:

- **Çevresel Bilinç Kazanımı:** Öğrenciler, çevre kirliliği, geri dönüşüm ve sürdürülebilir kalkınma amaçları hakkında bilgi sahibi oldular.
- **İnovatif Düşünce Gelişimi:** Katılımcılar, kent tasarımı ve sürdürülebilirlik konularında yaratıcı çözümler üreterek, inovatif düşünme becerilerini geliştirdiler.
- **Tasarıma Dayalı Düşünme:** Atölye, öğrencilere tasarım odaklı düşünme yaklaşımını öğretmiş olup, çevresel sorunları yaratıcı projelere dönüştürmelerini sağladı.
- **Takım Çalışması ve İş Birliği:** Öğrenciler, grup halinde çalışarak fikirlerini paylaşmayı, farklı bakış açılarıyla çözüm geliştirmeyi ve takım çalışmasını deneyimlediler.
- **Prototip Tasarımı ve Sunumu:** Katılımcılar, proje geliştirme sürecinde prototip yapma ve sunum teknikleri konusunda pratik yaparak, projelerini etkin bir şekilde sunma becerisi kazandılar.
- **Sürdürülebilirlik ve Yenilikçi Çözümler:** Öğrenciler, geri dönüşüm ve sürdürülebilir kent tasarımı gibi konularda yenilikçi çözüm önerileri üretme fırsatı buldular.
- **Yeşil Beceri Gelişimi:** Yeşil beceriler ve çevre dostu tasarımlar hakkında bilgi edinerek, gelecekteki projelerinde bu becerileri kullanabilecek bir yetkinlik kazandılar.
- **Karar Vericilerle Etkileşim:** Katılımcılar, projelerini yerel yönetici ve karar vericilere sunarak, fikirlerini profesyonellere aktarma deneyimi edindiler.
- **Topluluk Bilinci ve Katılım:** Öğrenciler, topluluk temelli projelerde yer almanın önemini kavrayarak, yerel sorunlara duyarlı bireyler olarak yetişmeleri adına motivasyon kazandılar.
- **Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile İlişkilendirme:** Atölye, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları çerçevesinde öğrencilerin çevreye duyarlı projeler geliştirmesini sağladı.

Stratejik Yaklaşım ve Atölye Kurgusu

Geleceği İnovasyonla Şekillendir! Bir Zamanlar Atık Atölyesi, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları çerçevesinde gençleri çevresel sorunlara karşı bilinçlendirmek ve çözüm üretmeye teşvik etmek amacıyla tasarlanmıştır. Atölyenin temel stratejisi, tasarım odaklı düşünme (design thinking) yaklaşımını kullanarak katılımcıları yenilikçi ve yaratıcı çözümler üretmeye yönlendirmektir.

Stratejik Yaklaşımın Temel Unsurları

Atölye, üç temel stratejik ilke çerçevesinde kurgulanmıştır:

- Katılımcı ve Disiplinlerarası Yaklaşım: Lise öğrencileri, farklı meslek gruplarını temsil eden karakter kartlarıyla (mimar, mühendis, belediye başkanı vb.) farklı perspektiflerden düşünmeye teşvik edilmiştir. Bu yöntem, disiplinler arası etkileşimi artırarak öğrencilerin gelecekteki meslek seçimleri hakkında daha bilinçli kararlar vermelerine de katkıda bulunmuştur.
- Sürdürülebilirlik ve Sıfır Atık Farkındalığı: SKA 11 (Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar), SKA 12 (Sorumlu Üretim ve Tüketim) ve SKA 13 (iklim Eylemi) hedefleri doğrultusunda, öğrenciler yaşadıkları çevrede atık yönetimi, geri dönüşüm ve çevresel sürdürülebilirlik konularında bilinçlendirilmiştir.
- Tasarım Odaklı Düşünce, Yaparak Öğrenme ve Oyunlaştırma: Katılımcılar, teorik bilgi edinmenin yanı sıra, gerçek dünya problemleriyle yüzleşerek çözüm üretme fırsatı bulmuştur. Oyunlaştırılmış yarışma formatı sayesinde, öğrenciler yalnızca fikir geliştirmekle kalmamış, aynı zamanda bu fikirleri fiziksel prototiplere dönüştürerek sunmuşlardır.

Atölye Kurgusu ve Akışı

Atölye, bilgilendirici bir eğitim modülü ve uygulamalı bir atölye süreci olmak üzere iki temel aşamadan oluşmaktadır:

Eğitim Adımı (01) Bilgilendirici Seminer

- Sürdürülebilir kent kavramı, tasarım odaklı düşünce süreçleri ve iklim krizi konularında katılımcılar bilgilendirilmiştir.
- Öğrenciler, kendi yaşadıkları şehirleri analiz etmeye teşvik edilerek, sorunları ve potansiyelleri değerlendirme becerileri kazanmıştır.
- Tasarım Odaklı Düşünme süreci 5 aşamalı model (empati, tanımlama, fikir geliştirme, prototipleme, test etme) üzerinden bir çözüm geliştirme metodolojisi aktarılmıştır.

Atölye Adımı (02): Uygulamalı Atölye ve Yarışma Süreci

- Öğrenciler 10 kişilik ekipler halinde çalışarak, kendilerine verilen Ankara'nın farklı bölgelerini temsil eden haritalar ve karakter kartları doğrultusunda sürdürülebilir girişim fikirleri geliştirmiştir.
- Bu fikirler, atık malzemeler kullanılarak maket prototiplere dönüştürülmüş ve atölye sonunda jüriye sunulmuştur.
- Katılımcılar, yalnızca çevresel sürdürülebilirlik konularında değil aynı zamanda girişimcilik ve toplumsal etki yaratma konularında da farkındalık kazanmıştır.

Politika Yapıcılarla Etkileşim: Öğrenci projeleri, belediye temsilcileri, kaymakamlık, valilik ve milli eğitim müdürlüğü yetkilileri tarafından dinlenmiş ve bu fikirlerin uygulanabilirliği üzerine değerlendirmeler yapılmıştır.

Atölye sonunda, öğrenciler ön-test ve son-test değerlendirmeleri ile kazanımlarını ölçme fırsatı bulmuş, bu değerlendirme sonuçları atölyenin etkisini anlamak adına önemli bir veri kaynağı oluşturmuştur.

Tasarım Perspektifi

Geleceği İnovasyonla Şekillendir! Bir Zamanlar Atık Atölyesi, sürdürülebilirlik, kent yaşamı ve geri dönüşüm ekseninde tasarımın dönüştürücü gücünü vurgulayan yenilikçi bir yaklaşımla kurgulanmıştır. Tasarım, bu süreçte yalnızca estetik bir araç olarak değil, aynı zamanda sorunları tanımlama, çözüm üretme ve kolektif bilinç oluşturma pratiği olarak ele alınmıştır. Atölyenin tasarım odaklı yapısı üç temel prensip üzerine kurulmuştur:

Geri Dönüşüm ve Yeniden Kullanım Odaklı Tasarım Yaklaşımı

Katılımcılar, atık malzemeleri yalnızca birer çöp olarak değil, tasarımın yapı taşları olarak görmeye teşvik edilmiştir. Atölye sürecinde, yeniden işlevlendirme ve yeniden kullanım teknikleri ile nasıl yeni ürünler tasarlanabileceği keşfedilmiştir. Atık malzemeler, yeni bir kentsel işlev kazandırma, mekansal çözümler üretme ve kamusal alanları dönüştürme süreçlerinde kullanılmıştır.

Katılımcı ve Kapsayıcı Tasarım

Farklı arka planlardan gelen katılımcılar, tasarımın kolektifliği fikriyle birlikte kolektif üretim süreçlerine dahil edilmiştir. Farklı disiplinlerden karakter kartları (mimar, mühendis vb.) kullanılarak, tasarımın bir uzmanlık alanı olmaktan çıkıp herkesin yaratıcı bir süreç içinde yer alabileceği bir araç olduğu vurgulanmıştır. Bu yaklaşımla, tasarımın yalnızca fiziksel bir çıktı değil, aynı zamanda toplumsal bir dönüşüm aracı olduğu gösterilmiştir.

Oyunlaştırma ile Alternatif Gelecek Senaryoları

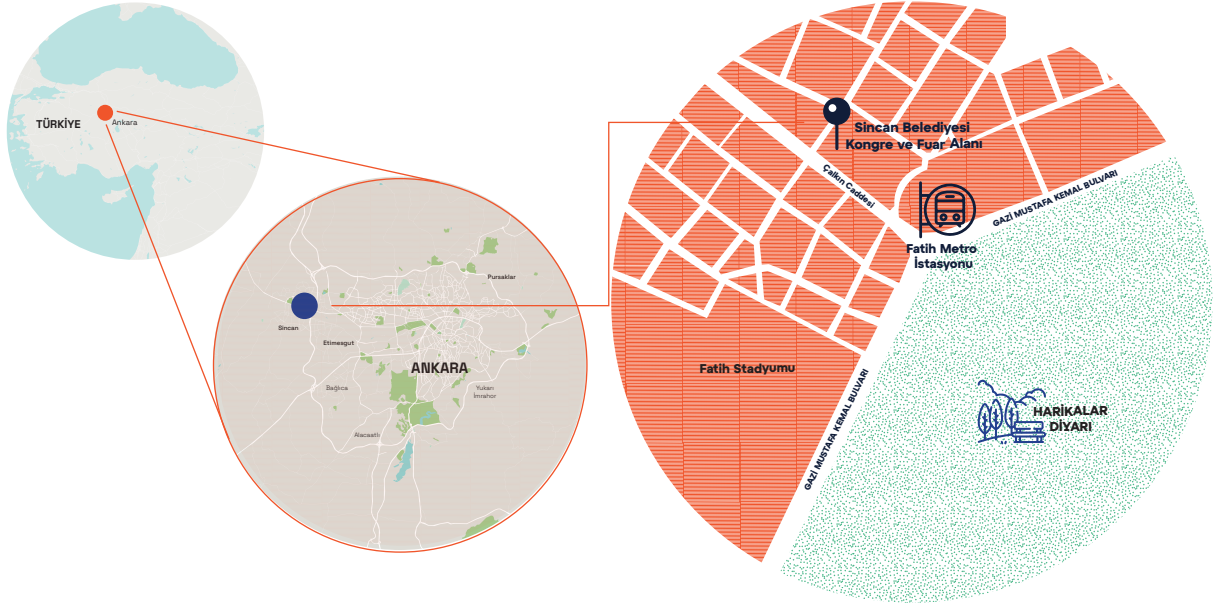
Katılımcılar, tasarım odaklı düşünme metodolojisini kullanarak gelecekteki kent yaşamı için sürdürülebilir çözümler üretmiştir. Tasarım yoluyla hikaye anlatımı tekniğiyle, atıkların nasıl farklı mekansal çözümlere dönüştürülebileceği üzerine senaryolar geliştirilmiştir. Harita bazlı kurgu sayesinde öğrenciler, kendi yaşadıkları çevrede daha sürdürülebilir ve yaşanabilir kentler tasarlamak için yaratıcı çözümler üretmiştir.

Fiziksel ve Mekansal Tasarım Süreci

Atölyede kullanılan fiziksel malzemeler (karton, plastik şişeler, eski kumaşlar vb.) öğrencilerin sınırlı kaynaklarla yaratıcı tasarımlar geliştirmesini sağlayan bir araç olmuştur. Modüler ve esnek tasarım prensipleri, öğrencilerin prototiplerini şekillendirmesinde önemli bir rol oynamış, böylece her grubun geliştirdiği çözümler özgün ve yenilikçi bir perspektife sahip olmuştur. Atölye sonunda üretilen prototipler, yalnızca nesnel tasarımlar olarak kalmayıp, kentsel ölçekli sürdürülebilirlik politikalarına dair bir tartışma başlatan araçlara dönüşmüştür.

Mekansal İzler

Etkinlik, Sincan Kongre ve Fuar Merkezinde gerçekleşmiş olup bu mekan, Avrupa Birliği Sürdürülebilir Etkinlik ve Toplantılar Rehberi kriterleri doğrultusunda belirlenmiştir, Sincan Kongre ve Fuar Merkezi'nin 300 metre yakınında, yürüme mesafesinde Fatih Metro İstasyonu ve otobüs durağı bulunmaktadır. Alan içerisinde Harikalar Diyarı, Fatih Stadyumu gibi keşfedilecek açık ve yeşil alanlar yer almaktadır. Etkinlik mekanının aşağıda sıralanan sürdürülebilirlik ve erişilebilirlik ölçütlerini karşılaması dikkate alınmıştır.

Ulaşılabilirlik ve Toplu Taşıma Entegrasyonu

Mekân, Fatih Metro Durağı'na 100 metre mesafede konumlanarak toplu taşıma kullanımını teşvik etmektedir. Bisiklet ve yaya ulaşımına uygun bir bölgede yer alması, düşük karbon ayak izi hedeflerini desteklemektedir. Etkinliğin hedef kitlesi olan lise öğrencilerinin yoğun olarak bulunduğu bölgede konumlanarak Süleyman Demirel Anadolu Lisesi, Ankara Erman Ilıcak Fen Lisesi, Şehit Oğuzhan Yaşar Anadolu Lisesi ve Şehit Aytekin Kuru Anadolu Lisesi gibi okullara yakınlığı sayesinde katılımı kolaylaştırmıştır.

Sürdürülebilir Mekânsal Özellikler

Mekân, yenilikçi mimari anlayışı ile enerji tasarrufu sağlayan çözümler içermekte ve sürdürülebilir etkinlik tasarımı açısından örnek teşkil etmektedir. Dijital teknolojilere uygun altyapıya sahip olması, basılı malzemelerin minimum seviyeye indirilmesine ve karbon ayak izinin azaltılmasına katkı sağlamıştır. Atölye süresince, geri dönüşüm ve atık yönetimi için uygun olanaklar sağlanarak sıfır atık ilkesine uygun bir operasyon yürütülmüştür.

Ekolojik ve Sosyal Sürdürülebilirlik

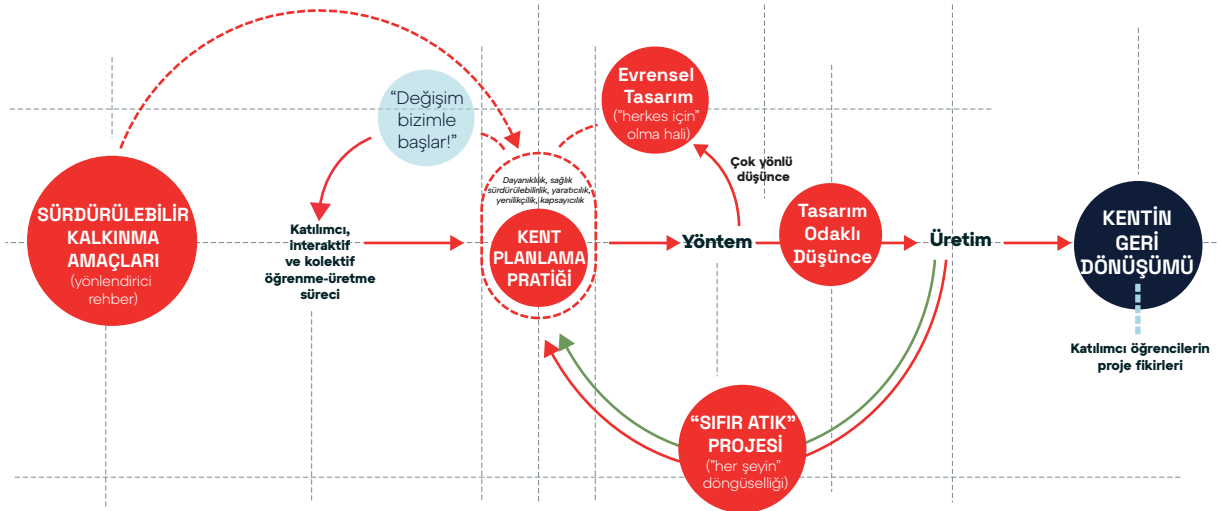
Tek kullanımlık ürünlerin tercih edilmemesi, atık üretiminin azaltılmasına katkı sağlamıştır. Etkinlik sırasında sürdürülebilir gıda tüketimi ve çevre dostu tedarik zinciri uygulamaları desteklenmiştir. Katılımcılara, sürdürülebilir mekansal tasarımın nasıl işleyebileceğine dair doğrudan gözlem yapma ve deneyimleme fırsatı sunulmuştur. Bu kriterler doğrultusunda, Sincan Belediyesi Kongre ve Fuar Merkezi, etkinliğin sürdürülebilirlik ilkeleriyle uyumlu, erişilebilir, çevre dostu ve dijital çözümlerle bütünleşmiş bir mekân olarak seçilmiştir.

2. SÜREÇ

Eğitimler

Atölye Programı, farklı alanlarda çalışan ve farklı şehirlerde bulunan katılımcıların alandaki bilgilerine katkıda bulunmak, pekiştirmek ve harekete geçirmek amacıyla insan odaklı tasarım, kentsel ve çevresel bilinç, yeşil beceriler, girişimcilik, yapay zeka ve sosyal konulara odaklanmaktadır. Birleşmiş Milletler'in 17 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarını (SKA), Avrupa Birliği Yeşil Mutabakatı'nı (EU Green Deal) ve Sıfır Atık hareketi ile evrensel tasarım ilkelerini çerçevelemektedir.

Eğitim modülünün bir parçası olarak "sürdürülebilirlik" kavramına değinilmektedir. Sürdürülebilirlik, daimi olma yeteneği ve süreklilik olarak tanımlanarak "çevre-ekonomik-sosyal sürdürülebilirlik" ve "Küresel Limit Aşım Günü" kavramları vurgulanmaktadır. "Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları" ise eğitim modülünün ana odaklarından birisidir ve atölye üretimleri için çerçeve oluşturur. Bu bağlamda amaçlar arasında özellikle "Amaç 11- Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar, Amaç 12- Sorumlu Üretim ve Tüketim ve Amaç 13- İklim Eylemi"ne değinilmektedir. Sorumlu Üretim ve Tüketim hedefi paralelinde geliştirilen "Sıfır Atık" girişimine de değinilerek katılımcıların yaşadığımız iklim krizine ve atık problemine karşı farkındalık geliştirmeleri hedeflenmektedir.

#HikayeniŞehreYaz
#DeğişiminParçasıOl

Program modülü içerisinde özellikle altı çizilmesi ve katılımcıları bu alanda düşünmeye sevk edilmesi planlanan Sıfır Atık projesi, toplumsal ve sosyal ilkeleri içeren evrensel tasarımın yanında sürdürülebilir, kapsayıcı ve estetik bir şekilde gündelik hayatımızın içerisinde yaşamaya ve yapmaya odaklanıyor.

Dolayısıyla eğitim ve atölye programı içerisinde benimsenen 4 ilke "doğa ile yeniden bağlantı kurmak, yere aidiyet hissi kazanmak, ihtiyacı olan mekanlara ve insanlara öncelik vermek, döngüsel bir endüstriyel ekosistem oluşturmak" disiplinlerüstü ve katılımcı bir yaklaşımla program boyunca gerçekleştirilecek faaliyetlerle ilişkilendirilmektedir.

Bu konular kapsamında bilgilendirici modülde verilen temel fikirler aşağıda yer almaktadır.

- **Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA)**, yoksulluğu azaltmak, eşitsizlikleri gidermek, gezegenin ekolojik dengesini korumak ve herkes için barışçıl, adil ve refah içinde bir yaşam sağlamak amacıyla belirlenen küresel eylem planıdır.
- **Sıfır Atık**, döngüsellığe dayalı bir kaynak ve atık yönetimi yaklaşımıdır. Sürdürülebilir üretim ve tüketim alışkanlıklarını teşvik eder ve kaynakların verimli kullanılmasını destekler.
- **Bütünleştirici ve sosyal yapıya odaklanan** bir tasarım yaklaşımı olan evrensel tasarımın ana fikri; yaşam biçimi ve yaşama mekânı olarak kentler, içinde yaşayan herkese aittir, herkese eşit olanaklar sunmalıdır ve herkesi kapsayıcı olmalıdır şeklindedir.

#HikayenŞehreYaz
#DeğişiminParçasıOl

Atölyeler

Rönesans Eğitim Vakfı öncülüğünde Sincan Kaymakamlığı, Sincan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Sincan Belediyesi ve Ankara Aks Derneği'nin iş birliğiyle düzenlediği "Geleceği İnovasyonla Şekillendir!" atölyeleri günümüzün iklim değişikliği sorunlarına dair farkındalık geliştirme, yaratıcı çözümler üretme, dayanışma ve birlikte hareket amaçlarıyla kurgulandı. Bu kurguda lise dönemindeki gençlerin konu ile ilgili bilgi edinmeleri için ilk olarak genel bir iklim ve kent ekseninde seminare katılımları sağlandı. Eğitimcilerin özel olarak kurguladığı bu seminerde iklim değişikliğinin günlük yaşama olan etkisi, sürdürülebilir kalkınma amaçları, iyi örnekler ve gelecek için etkili bir hazırlık başlığında bilgiler aktarıldı. Atölyede farklı liselerden ekip olarak katılan gençlerin masalarda Ankara içerisinde seçilmiş alanlarda verilen sorunlara dair birlikte düşünerek, tartışarak çözümler yaratmaları, yaratıcı girişimler kurgulamaları hedeflendi. Yaratmanın yanı sıra gençlere iklim krizine hazır olma ve hayatını buna göre şekillendirme yetisini de kazandırmayı amaçlayan atölyeler Ankara geneli 10 farklı ilçede bulunan liselerden katılımcı öğrencilerle 1.100 öğrencinin yararlandığı bir atölye serisi oldu.

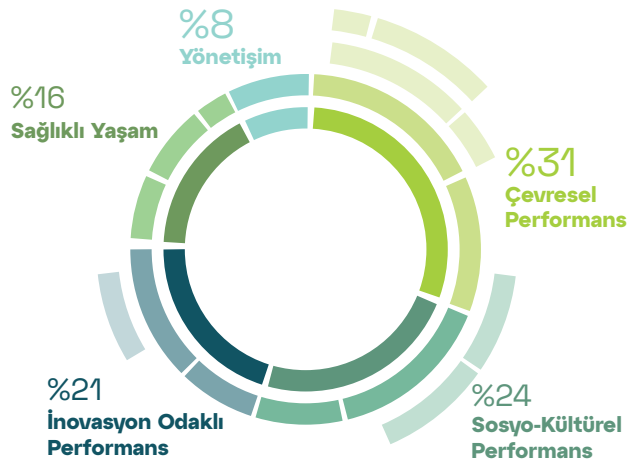

#HikayeniŞehreYaz
#DeğişiminParçasıOl

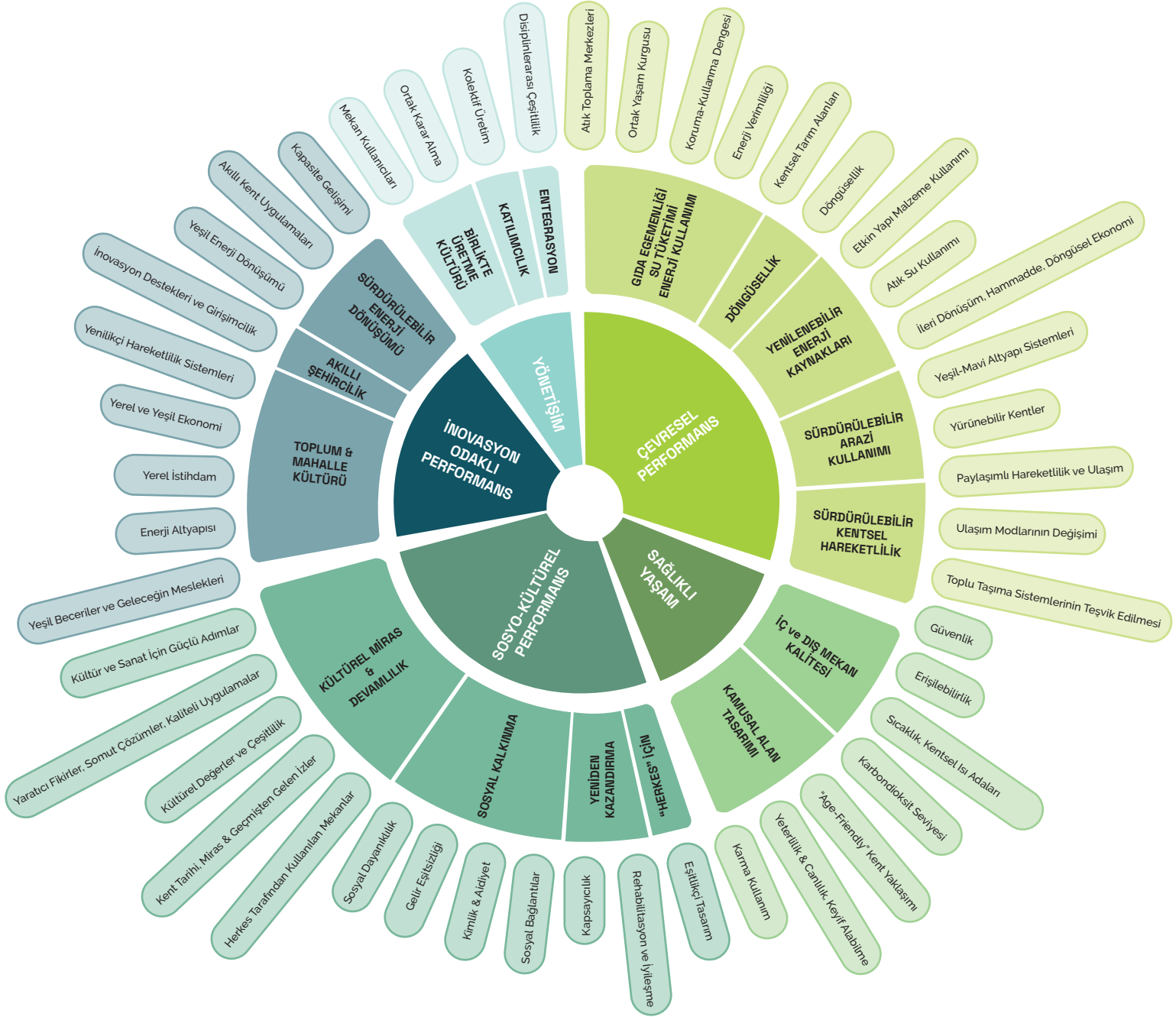
“Bir Zamanlar Atık” başlığıyla çevre kirliliği ve iklim değişikliği etkisinin atıklarla olan ilişkisi istatistikler ve gerçek zamanlı örneklerle ele alınırken günlük hayatta karşılaşılan atık probleminin geleceği nasıl etkileyeceğine dair interaktif bir paylaşım ortamı yaratıldı. Bu paylaşım nezdinde gençlerin günlük hayatta karşılaştığı çevre sorunlarına dair analiz yapmaları beklenirken bu analize karşın çözüm ne olabilir sorusu atölyelerin ana eksenlerinden biri oldu. Bazı bölgelerde, çevreyle ilişkili tespitleri ve gözlemleri genç katılımcıların kendi gözlemlerinden yapması hedeflenerek yaratıcı çözümler için fikir geliştirilmesi ve bu fikirlerin birer projeye dönüşüp gelecekte aynı

genç ekipler tarafından hayata geçecek olan yarışma fikirlerine, sosyal sorumluluk projelerine evrilmesi amaçlandı.

Öğrenciler atölye sırasında geliştirdikleri projeleri sunarak kendini ifade etme, konuyu sahiplenme ve harekete geçme motivasyonu kazanmış oldular. Atölyeler yakın gelecekte farklı il ve ilçelerde yaygınlaştırılarak lise döneminde yer alan gençlerin farkındalıklarının artırılması ve geleceğin genç iklim öncüleri olmaları yolunda katkı veren formatta tasarlanmıştır. Böylece daha etkileşimli ve sonuca yönelik bir hareket başlatma yönünde etkili bir modül oluşturulmuştur.

Öğrenci katılımcılar, programda yer alan süre boyunca kendi masalarında belirli malzemeler ile haritalama tekniğini ve tasarım odaklı düşünce yaklaşımını ele alarak kentsel problemlere çözüm bulmak adına üretim yaptılar. Fikirlerini bir “kentsel planlama pratiği” ile maketlerine taşıyan öğrenciler günlük hayatlarında karşılaştıkları problemleri ele aldıkları gibi farklı konuları da dert edinerek Ankara’yı daha yaşanabilir hale getirmek için çözümler üretmişlerdir. Bu çözümler, bazı başlıklar altında ortaklaşmaktadır. Örneğin, 3 gün boyunca 1.100 öğrencinin ekipler halinde ürettikleri fikirlerin %31’i çevresel, ekolojik ve sürdürülebilir doğa tabanlı çözümleri ele almıştır.

Öğrencilerin projeleri, eğitim aşamasında edindikleri bilgiler ve günlük hayatlarında mahallelerinde, okullarında veya sosyalleştikleri ortamlarda karşılaştıkları problemler ve deneyimlerinin kesişimi olarak tanımlanabilir. Bu konular, detaylı olarak yukarıda gösterilmiştir.

Toplum, mahalle kültürü, herkes için ortak mekanlar oluşturmak gibi konular ön plana çıkarken ele alınan konular arasında akıllı şehircilik ilkeleri, döngüsellik, kamusal alan tasarımı gibi prensipler de yer almıştır. Birçok proje, Sincan haritaları üzerinde Ankara'nın birçok ilçesinden gelen öğrenciler tarafından Sincan ilçesinin "sosyal" temelli problemlerine çözüm niteliğinde olmuştur. Fikirlerin, uygulama projesine dönüşme aşamasında katılımcı ve yaratıcı üretim süreçleriyle birlikte ele alınarak etkili bir paylaşım süreci yürütülecektir. Tartışılan ve fikir üretilen diğer konular şu şekildedir;

Erişilebilir Kent İlkeleri

Kaldırımlar, toplu taşıma araçları ve kamusal alanların fiziksel engelli bireyler için uygun tasarlanmaması.

Yaşlı Dostu Kent Tasarımı

Yaşlanan nüfusun hareket kabiliyeti ve günlük yaşam ihtiyaçlarına uygun alanların yetersiz olması.

Çocuklara Yönelik Güvenli Alanlar

Çocukların oyun oynayabileceği veya güvenli hareket edebileceği alanların tasarımında evrensel tasarım ilkelerine uyulmaması.

Geri Dönüşüm Sistemlerinin Desteklenmesi

Atıkların ayrıştırılması için gereken altyapının yetersiz olması ve halkın bu konuda bilinçlendirilmemesi.

Tek Kullanımlık Ürünlerin Kontrolü

Plastik, kağıt ve diğer tek kullanımlık malzemelerin kullanımının kontrol altına alınamaması.

Bireysel Araçlara Bağımlılığın Azaltılması

Yetersiz toplu taşıma nedeniyle bireysel araç kullanımı artar, bu da trafikteki yoğunluğu artırarak çevresel ve sosyal maliyetlere yol açar. Toplumun düşük gelirli kesimi ise araç sahibi olamadığı için ulaşımında dezavantajlı konumda kalır.

Yaya ve Bisikletli Ulaşımın Desteklenmesi

Kent içi ulaşım politikalarında yaya ve bisiklet kullanıcılarının ihtiyaçlarının dikkate alınmaması, bu grupların hareketliliğini kısıtlar. Bisiklet yollarının veya güvenli yürüyüş yollarının eksikliği özellikle gençler, öğrenciler ve düşük gelirli bireyleri etkiler.

Çevre Bilinci ve Farkındalığı, Eğitim

Toplumda özellikle dezavantajlı grupların sıfır atık ve çevre bilincine erişim eksikliği, çevre dostu davranışları benimsememelerine yol açar.

Kültürel ve Sosyal Alanların Potansiyeli

Yerel yönetimlerin bütçe ve planlama eksikliği nedeniyle tiyatro, kütüphane, park gibi sosyal alanların yetersiz kalması, bireylerin sosyalleşme ve kültürel etkinliklere katılma fırsatını sınırlar.

Katılımcı, Paylaşıcı, Bir Arada

Halkın karar alma süreçlerine dahil edilmemesi, özellikle kadınların, gençlerin ve azınlık gruplarının seslerinin duyulmasını zorlaştırır.

Kentte Sosyal İzolasyona Karşı Stratejiler

Büyük şehirlerde hızlı kentsel dönüşüm ve betonlaşma, mahalle kültürünün zayıflaması ve komşuluk ilişkilerinin kopması gibi sosyal bağları zedeleyen sonuçlar doğurur.

Trafik Kazalarının Azaltılması ve Güvenlik

Özellikle yaya geçitlerinin eksik olduğu veya dikkate alınmadığı bölgelerde yayaların hayatını tehlikeye atan kazaların sık yaşanması. Bu durum, yaşlılar, çocuklar ve kadınlar gibi hassas grupları daha çok etkiler.

“alternatif bir kamusal alan”

PROJE
01 - 8/10

Bu tasarımda çevre ve sıfır atık duyarlı park içi geri dönüşüm alanları planlanmış ve bisiklet yolu ile entegre bir sisteme dönüştürülmüştür. Atık plastik dönüşümünü teşvik ederek çocuklara yönelik aktivite planları içeren bir organizasyon tasarlanmıştır. Kompost parkı ile de biyolojik atıkların toprağa gübre olarak dönüşümü yönünde kentliye farkındalık yaratma amacı taşıyan bir alan planlanmıştır.

“enerji kampüsü”

PROJE
02 - 8/10

Sürdürülebilir enerji kaynaklarına odaklanan proje sadece güneş enerjisi ve panelleri üzerinden bir dönüşüm yaratmak yerine rüzgâr tribünlerini de aktif kullandığı bir enerji kampüsü tasarımı sunuyor. Bu tasarım yaygınlaştırılabilir bir model olarak kurgulandı. Böylelikle birden fazla şehirde uygulanabilir pilot proje tanımı kazanmaktadır. Karar vericilerin ve politika geliştiricilerin bu alanda kazanım elde etmeleri hedeflenmiştir.

“güzel şehrimiz”

PROJE
03 - 7/10

Ulaşım ve akıllı şehircilik alanında çözüm üreten proje toplu ulaşımındaki otobüslere entegre tasarım önermektedir. Yaşam kabini adında tasarım otobüsün herhangi bir kaza halinde raylı koltuk sistemi önererek yaralanmalara karşı önlem mekanizması geliştirmekte. Kamusal alanlar ve okul gibi yapılarda yangın anında kolaylaştırıcı tahliye mekanizmaları tasarlanmış ve metro istasyonları gibi alanlar ile entegre edilmiştir.

“10 kişi 1 gelecek”

PROJE
04 - 8/10

Sosyal kalkınma alanında gelir eşitsizliğine karşı çözüm üreten projemiz alt gelir grupları için destek merkezi önermektedir. Bu merkezde alt gelir gurubuna mesleki kursların geleceğe yönelik ihtiyaç olunabilecek yeşil dönüşüm alanında yeni mesleklere yönlendirmesi ve eğitimlerin oluşturulması planlanıyor. Tesis kendi atığını dönüştüren bir altyapı ile tasarlandı.

“rehabilitasyon merkezi”

PROJE
05 - 9/10

Çevre ve sıfır atık konusunda kent genelindeki yemekhanelerde ortaya çıkan yemek artıklarının sokak hayvanları için mamaya dönüşümünü öneren proje bu atıkların dönüşüm tesisinin kurulmasını ve hayvanlar için akıllı sistemlerle rehabilitasyon merkezi oluşturulmasını öneriyor. Yağmur suyunun filtrelendirilerek hayvanlar için içme suyuna dönüştürülmesi; kendi kendine yeten altyapı planlamasını oluşturuyor.

“yeşil eller”

PROJE
06 - 9/10

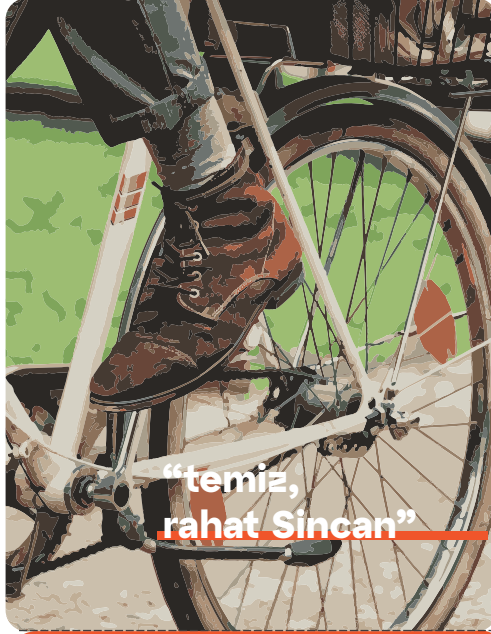
İklim Değişikliği ile ilgili kent politikası oluşturma üzerine yoğunlaşan projemiz önerdiği atık istasyonu ile bireysel atıkların gramaja göre dönüşümüyle vatandaşlara toplu ulaşımında kullanabilecekleri bonus puanlar kazandırmayı amaçlıyor. Entegre edilen tasarımla yeşil duraklara eklenen sakı bitkilerine gübre üretilmesi planlanıyor. Yine üretilen gübrelerin de diğer kamusal alanlardaki yeşil alanlarda kullanılması hedeflenmektedir.

“hayata geri dönüş”

PROJE
07 - 9/10

Toplu yaşam alanlarına yönelik alternatif bir kamusal alan tasarımı sunan projemiz merkezdeki alana önerdiği yürüyüş yollarında vakit geçiren halkın kaldırım taşlarına basması ile oluşan enerjiyi depolayarak alanın elektrik tüketimine katkı sağlayacak bir enerji altyapısına dönüştürmeyi hedeflemektedir. Bu altyapı ile enerji verimliliği ve farkındalığı yaratılması da hedeflenmiştir.

“temiz, rahat Sincan”

PROJE
08 - 7/10

Ulaşım alanında bisiklet kullanımını önceliklendiren projemiz Çubuk Çayı temizlenmesiyle ortaya çıkan plastik atıkların dönüştürerek bisiklet yolu yapımında ana malzeme üretimi planlıyor. Bisiklet yolunun yaygınlaşması ile ulaşım da bisiklet kullanımının ön plana çıkması ve atık geri dönüşümü sağlanarak altyapı maliyetlerinde tasarruf yapılması hedefleniyor.

“erişilebilirlik elçileri”

PROJE
09 - 8/10

Erişilebilirlik alanına odaklanırken engelli otoparklarının artırılması ve engelli asansörlerin denetimini mümkün kılacak bir kontrol mekanizması öneriyoruz, bunu sosyal sorumluluk projesi haline getirerek erişilebilirlik elçileri programını öneriyoruz. Elçiler özellikle engellilere yönelik toplu taşımanın gelişmesi, sensörlü baston ile yaya geçitlerinde güvenli kullanımı önceliklendiriyor.

“sanayi bölgesi”

PROJE
10 - 9/10

Çevre ve sıfır atık amacına uygun olarak sanayi bölgesinde yaşayan halk için kamusal alan ve atıkların dönüşümü için bir merkez öneriyor. Yeşil alanda yoğun ağaçlandırma ve bu alanda sürdürülebilir ahşap malzeme ile tasarlanmış bir kitap evi öneriyor. Atık ahşaplardan dönüştürülen mobilya, süs malzemeleri gibi eşyalar da halka satış mağazası kurularak ekonomik gelir modeli kurguluyor.

“yaşam kurgusu”

PROJE
11 - 8/10

Sürdürülebilir enerji kaynaklarıyla donatılmış toplu yaşam kurgusu önermektedir. Yağmur suyu depolama sistemlerinin çevre sistemlerinde kullanılması planlanmıştır. Yine güneş enerjisi panelleri ile ortak kullanım alanlarının enerjisinin karşılanması ve bu konuda bilgilendirici altyapı ile okul gezileri ile sistemin eğitime destek olması da planlanmıştır.

“green ase”

PROJE
12 - 9/10

Çevre ve sıfır atık alanına odaklanan proje plastik atık toplama merkezlerinin tüketime entegre edilmesi ile geri dönüşümdeki halk katılımının artması; ev ekonomisine katkı sağlamasını hedeflenmektedir. Plastik atıkların karşılığında anlaşmalı kasap, terzi, kuru temizleme, manav gibi küçük ölçekli esnaflardan alışveriş puanı olarak kullanılması hem yerel üreticinin kazanması hem de küçük esnafın desteklenmesiyle ekonomik hareketliliğin artması planlanmaktadır.

Buluşmalar / Bağlantılar

Geleceği İnovasyonla Şekillendir! Bir Zamanlar Atık Atölyesi kapsamında katılımcı gençler iklim değişikliği alanında projeler üreten, karar verici pozisyonunda olan önemli kişilerle de bir araya geldi. Ankara Valiliği Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Uzmanları öğrencilerin ürettiği projeleri inceledi ve bu projelerin gelecekte büyük uluslararası projelere dönüşebilme ihtimaline yönelik öğrencilerle diyalog geliştirdiler. Uzmanlardan Naciye Çakırer ve Gamze Gonca Özyurt izlenimlerini öğretmenlerle paylaşmışlardır.

Önemli buluşmalardan biri de Sürdürülebilirlik Adımları Derneği Başkanı Emrah Kurum ile gerçekleşti. Öğrenciler projelerine adapte ettikleri Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarını Emrah Kurum'la paylaşarak bu konuda bilgi edinme imkanı buldular. Gelecekte Sürdürülebilirlik Adımlar Derneği ile sosyal sorumluluk projeleri geliştirme yönünde de başlıklar üretildi.

Atölyeler esnasında tasarım alanında birçok projeye imza atmış olan ve mimarlık kökenlerinden gelen mekân algısı ve tasarım bilgisini, görsel iletişimin farklı boyutlarıyla harmanlayan Manuma Studio'nun kurucuları Deniz Yıldırım ve Erbil Algan da öğrencilerin proje tasarımlarına dair incelemelerde bulundular. Görsel iletişimin önemine dair geri dönüşlerini paylaşan ekip geleceğin tasarımcılarına ilham olacak önemli örnekleri aktardılar.

Konuşmalar

Sincan Kaymakamı Levent Kılıç,

Sayın Kılıç, öğrencilerle bir arada olmaktan dolayı çok mutlu olduğunu iletirken açılış konuşmasında şu sözleri paylaştı:

"Gençlerimizin geleceğini şekillendirecek önemli bir etkinliğin başlangıcını yapmak üzere bir araya gelmiş bulunuyoruz. Geleceği İnovasyonla Şekillendir! atölyeleri, sadece bir eğitim programı değil, aynı zamanda gençlerimizin çevre bilincini artıracak ve sürdürülebilir bir gelecek için yenilikçi çözümler üretmelerine katkı sağlayacak bir girişimdir.

İklim değişikliği, günümüzün en büyük küresel sorunlarından biri. Bu soruna karşı harekete geçmek, hepimizin, özellikle de gençlerimizin sorumluluğunda. Bu nedenle, burada bulunan 1.100 öğrenci, sadece bilgi edinmekle kalmayacak, aynı zamanda gözlem yaparak, çözüm üretmek ve bu çözümleri hayata geçirerek geleceğin sorunlarına çözüm arayacaklar.

Bu anlamlı organizasyonun gerçekleşmesine öncülük eden Rönesans Eğitim Vakfı'na, Sincan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne, Sincan Belediyesi'ne ve Ankara Aks Derneği'ne teşekkürlerimi sunuyorum. Gençlerimizin "Bir Zamanlar Atık" başlığı altında çevre kirliliğini analiz etmeleri, yaratıcı projeler geliştirmeleri bu etkinliğin önemini gözler önüne seriyor.

Sizler, burada geliştirdiğiniz projelerle sadece çevreye duyarlı bireyler olmakla kalmayacak, aynı zamanda ülkemizin ve dünyamızın geleceğini şekillendiren öncüler haline geleceksiniz.

Bu etkinliğin başarılı geçmesini diliyor, tüm katılımcılara ve emeği geçenlere teşekkür ediyorum. Geleceği inovasyonla şekillendirmek için hep birlikte çalışmaya devam edeceğiz."

Sincan İlçe Milli Eğitim Müdürü Alican Kılıç,

Sayın Kılıç, atölyelerin mevcut ders müfredatları dışındaki olumlu katkısına da değinirken açılış konuşmasında şu ifadeleri paylaştı:

"Bugün, gençlerimizin gelişimi ve çevre bilincinin artırılması adına gerçekleştirilen önemli bir etkinlikte bir araya gelmiş bulunuyoruz. Geleceği İnovasyonla Şekillendir! atölyeleri, öğrencilerimizin iklim değişikliği ve sürdürülebilirlik konularında farkındalık kazanmaları ve yaratıcı çözümler üretmeleri için büyük bir imkân sunuyor.

Millî Eğitim Bakanlığı olarak, eğitimi yalnızca sınıf ortamında verilen bir süreç olarak görmüyoruz. Öğrencilerimizin sahada gözlem yaparak, analiz ederek ve çözüm odaklı düşünerek öğrenmeleri, 21. yüzyıl becerilerini kazanmaları açısından son derece önemli. Bu anlamda, atölyeler kapsamında gerçekleştirilen çalışmaların, gençlerimizin çevresel sorunlara duyarlılık göstermelerine ve yenilikçi fikirler geliştirmelerine katkı sunacağına inanıyoruz.

Bu değerli projeye öncülük eden Rönesans Eğitim Vakfı'na, desteklerinden ötürü Sincan Belediyesi'ne, Sincan Kaymakamlığı'na ve Ankara Aks Derneği'ne teşekkür ediyorum. İş birliği içinde yürütülen bu tür projeler, eğitimin sınırlarını genişletirken öğrencilerimizin hayata daha donanımlı bireyler olarak hazırlanmasını sağlıyor.

Sevgili öğrenciler, sizler bu etkinlikte sadece bilgi edinmekle kalmıyor, aynı zamanda geleceğinizi şekillendirecek projelere imza atıyorsunuz. Takım çalışması yaparak, araştırmalarınızı projeye dönüştürerek ve çözümler üretmek, geleceğin liderleri olma yolunda önemli bir adım atıyorsunuz. Sizleri bu çabanızdan dolayı kutluyor ve başarılarınızın devamını diliyorum.

Bu anlamlı etkinliğin verimli geçmesini temenni eder, emeği geçen herkese teşekkür ederim."

Rönesans Eğitim Vakfı Yönetim Kurulu Başkan Vekili Ferit Seyfi Yağmuroğlu,

Bugün burada, Rönesans Eğitim Vakfı olarak desteklediğimiz Geleceği İnovasyonla Şekillendir! atölyelerinin heyecanını paylaşmak için bir araya gelmekten büyük bir mutluluk duyuyoruz diyerek sözlerine giriş yapan Yağmuroğlu şu sözleri paylaştı:

"Rönesans Holding olarak, sadece inşaat ve yatırım alanlarında değil, aynı zamanda eğitime, çevreye ve gençlerin gelişimine katkı sunmayı en önemli sorumluluklarımızdan biri olarak görüyoruz. Bu kapsamda bir ilk olan Pusula programımız gibi gençlerin kariyerlerine olumlu etki sağlayacak imkanları geliştirmeye devam ediyoruz. Geleceğin sürdürülebilir ve yaşanabilir olması için gençlerimizin bilinçlenmesini sağlamak, yenilikçi çözümler üretmelerine destek olmak bizim için büyük bir öncelik.

Bu programın temel amacı, iklim değişikliği gibi küresel bir soruna karşı gençlerimizin farkındalığını artırmak ve onların yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmektir. Bir Zamanlar Atık başlığı altında gerçekleştirilen çalışmalar, sadece teorik bir eğitimden ibaret değil; gençlerimizin doğrudan gözlem yaparak, sorunlara çözümler üretmek ve projeler geliştirerek aktif bir şekilde sürece katılmalarını sağlayan bir model sunuyor.

Bu anlamlı projede iş birliği yapan Sincan Kaymakamlığı, Sincan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Sincan Belediyesi ve Ankara Aks Derneği'ne teşekkürlerimizi sunuyoruz. Bu ortaklıklar, gençlerimize daha iyi bir gelecek sunmak adına ne kadar güçlü adımlar atıldığını gösteriyor.

Sevgili gençler, bu atölyelerde geliştirdiğiniz projeler, sadece bugünü değil, geleceği de şekillendirecek. Sizin ortaya koyduğunuz fikirler bizlere rehber olacak.

Bu etkinliğin başarıyla tamamlanmasını diliyor, emeği geçen herkese teşekkür ediyor ve siz gençlerin geleceğe dair umutlarımızı büyüttüğünü görmekten büyük bir gurur duyduğumuzu belirtmek istiyorum."

#HikayenŞehreYaz
#DeğişiminParçasıOl

Uygulama Adımları

14-18 yaş aralığındaki lise öğrencilerinin kentsel mekân için ürettikleri fikirlerin gerçeğe dönüşme ihtimali programın önemli göstergelerinden biridir.

Sosyal etkinin yayılacağı, yerelin çözümlerine ilişkin fikirler rapor şeklinde Sincan Belediyesi'ne ve Sincan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne sunulacaktır. Böylece öğrenciler, STK ve kamu kurumları arasında ortaklık kurulacak ekosistemin sağlanması için paylaşım aşaması başlayacaktır. Bu aşamada kurulan paydaşlık ilişkileri projenin sürdürülebilirliğine destek olmakla birlikte katılımcı öğrenciler için geleceğin kentlerine sağlam bir adım olacaktır.

Program sonunda öğrencilere öğretmenleri aracılığıyla bir künye formu iletilmiştir. Program boyunca öğrenciler ekipler halinde çalışarak eğitim programında edindikleri bilgileri atölye sürecinde uygulamaya dönüştürmüş ve çözüm fikirleri üretmişlerdir. Proje künyesi belgesi çözüm fikirlerinin projeye dönüşmesi için açıklayıcı nitelikte olup fikri üreten ekipler tarafından doldurulmuş ve ilgili kurumlara iletilmiştir. Proje künyesindeki sorular şu şekildedir:

- Proje Adı & Grubu
- Saptanan Problem (En Fazla 300 Kelime)
- Fikriniz Nedir? Projenizin Kapsamı (En Fazla 300 Kelime)
- Projenin Amacı (En Fazla 300 Kelime)
- Projenin Yöntemi
- Amacınıza ulaşmak için hangi adımları izlemelisiniz?
- Fikriniz hangi teknolojik çözümleri içeriyor?
- Bu çözümleri gerçekleştirebilmek için hangi adımları izlemelisiniz?
- Projenizi gerçekleştirmek için hangi kurumlar ile iş birliği yapmalısınız?
- Değerlendirme
- Fikrinizin yeterince yararlı, herkes tarafından erişebilir, anlaşılabilir ve kolay uygulanabilir olduğunu düşünüyor musunuz?
- Üç Cümlelik Sonuç Özeti

Kolektif üretim ile oluşturulan uygulama adımları ve paylaşım toplantıları **Nisan, 2025** ayı itibarıyla başlamıştır. Fikirler, yerel yönetimlerin desteğiyle hayata geçmek için gelişme fırsatı bulmaya devam etmektedir.

3. DEĞERLENDİRME

İş birlikleri ve Geçmişten Gelen Süreçler

Geleceğin Sürdürülebilir Kentleri atölye programları Rönesans Eğitim Vakfı ve Ankara Aks iş birliğinde her yıl farklı temalara odaklanan eğitim ve atölye programlarıdır. Gelecek için Şimdi, Yeniden, Birlikte! ve Geleceği İnovasyonla Şekillendir! atölye programları bu kapsamda tasarlanan modüllerdir. Bu modül tasarımının gerçek hayatta uygulanabilecek ve belirlenen temalarda sorunlara çözüm olacak şekilde oluşturulması planlanmıştır. Katılımcıların insan odaklı tasarım hakkında bilgilenmeleri ve tüm aşamalarını günlük hayatlarına entegre ederek farklı bakış açıları kazanmaları amaçlanmaktadır. Kazanılan bakış açısıyla çevre bilinci hakkında kendilerini geliştirmeleri ve iklim krizine farklı perspektiflerden bakarak çözümü öncelikle kendilerine aramaları beklenmektedir. Öğrenilen, uygulanan ve deneyimlenen bilgilerin katılımcıların çevrelerine yayması; etki oluşturmaları kazanımlar arasındadır.

(2023-2024)

GELECEK İÇİN ŞİMDİ, YENİDEN, BİRLİKTE!

ANKARA

İSTANBUL

İZMİR

Atölye konuları:

17 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi, Yeni Avrupa Bauhaus'u (New European Bauhaus)

(2024-2025)

GELECEĞİ İNOVASYONLA ŞEKİLLENDİR!

ANKARA

MALATYA

İSTANBUL

İZMİR

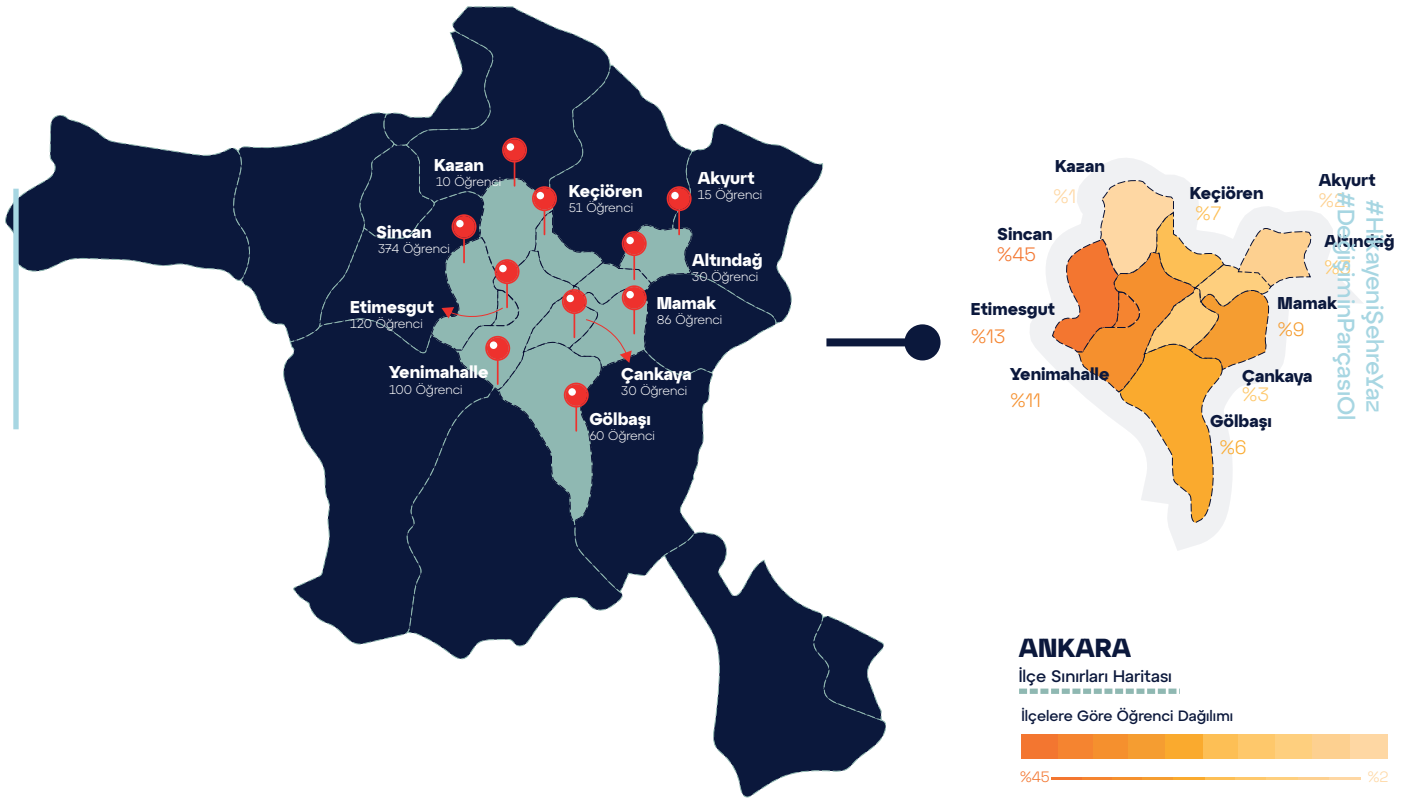
Atölye konuları:

17 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi, Sıfır Atık Projesi, Bir Zamanlar Atık Projesi, Evrensel Tasarım

Veriler

Rapor kapsamında veriler, nitel ve nicel faktörlerle ölçülmüştür. Sayısal veriler içerisinde katılımcı sayısı, ilçe ve okullar, ulaşım şekli, cinsiyet dağılımı gibi başlıklar altında değerlendirilmiştir. Geleceği İnovasyonla Şekillendir! Bir Zamanlar Atık eğitim ve atölye programından, 25-27 Şubat 2025 tarihleri arasında Sincan Kongre ve Kültür Merkezi'nde Ankara genelinden farklı liselerden gelen 14-18 yaş aralığında tam 1.100 öğrenci yararlanmıştır.

Farklı ilçelerden gelen öğrencilerin etkileşiminin olduğu gibi farklı lise öğrenimleri gören katılımcılar eğitim ve atölye içeriğini kendi deneyimlerine göre yorumlamıştır. Ankara'nın 10 ilçesinden gelen öğrenciler Sincan'da buluşmuştur. Farklı lise türlerinin bulunması, farklı öğrenim deneyimlerini programa kazandırmıştır. Atölye çalışmalarıyla öğrenciler, kendi eğitim hayatlarına taşıyacakları bilgiler de edinmişlerdir. Karşılıklı etkileşim ve öğrenim modelinin bulunduğu eğitim ve atölye programında anadolu liseleri, meslek teknik anadolu liseleri, sosyal bilimler liseleri, güzel sanatlar lisesi, anadolu imam hatip lisesi, fen liseleri olarak birçok alandan öğrenci yer almıştır.

Katılımcı Sayısı ve Ankara İlçeleri

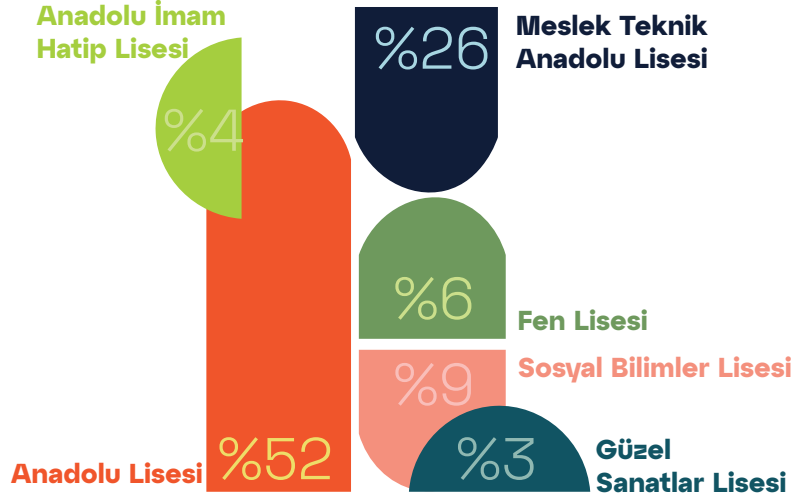
Geleceği İnovasyonla Şekillendir! Bir Zamanlar Atık eğitim ve atölye programına Ankara'nın Akyurt, Altındağ, Çankaya, Etimesgut, Gölbaşı, Kazan Keçiören, Mamak, Sincan ve Yenimahalle ilçelerinden öğrenciler katılmıştır.

%45 oranla en çok öğrenci Sincan ilçesinden katılırken bu oranı %13 oranla Etimesgut ve %11 oranla Yenimahalle ilçeleri takip etmektedir.

Öğrenciler, eğitim sürecinde anlatılan sıfır atık, evrensel tasarım, sürdürülebilir kalkınma amaçları gibi bilgileri günlük hayatlarında kendi mahallelerinde karşılaştıkları problemleri çözmek için kullanmıştır. Bu bağlamda Ankara'nın 10 ilçesinden katılan 1.100 öğrencinin eğitim aşamasında kapasite ve bilgi birikimi genişletilirken atölye aşamasında bu bilgileri kullanma ve uygulamaya dönüştürme becerileri geliştirilmiştir.

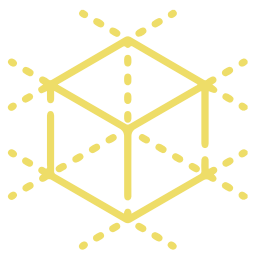
Öğrencilerin Katıldıkları Lise Türleri

Geleceği İnovasyonla Şekillendir! Bir Zamanlar Atık eğitim ve atölye programına katılan öğrencilerin lise türleri; anadolu lisesi, meslek teknik anadolu lisesi, fen lisesi, güzel sanatlar lisesi, sosyal bilimler lisesi ve anadolu imam hatip lisesi arasında değişkenlik ve çeşitlilik göstermektedir. Bu bağlamda yaklaşık %52 oranla en çok katılım anadolu liselerinden gerçekleşirken %26 oranla meslek teknik anadolu liselerinden de katılım olmuştur. Aynı zamanda alışlagelmiş öğrenim müfredatını farklı bir şekilde deneyimleyen sosyal bilimler, fen bilimleri ve güzel sanatlar liselerinin katılımları da oldukça katkı sağlayan bir tarafta yer almıştır.

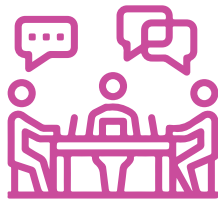

Farklı lise türlerinin aynı eğitim programını alıp, farklı ilçelerde ve mahallelerde farklı fikirler ile deneyimlerinden yola çıkarak fikirler üretirken aynı ortamda bulunmaları katılımcıları için verimli olmuştur. **Farklı bakış açıları (i)**, değinilmesi gereken önemli bir noktadır. Lise türlerini birbirinden ayırmaksızın, aynı ortamda aynı bilgiler ile üretim süreçlerinde bulunmaları öğrencileri etkileşimli üretim konusunda teşvik etmiş, motivasyon sağlamıştır.

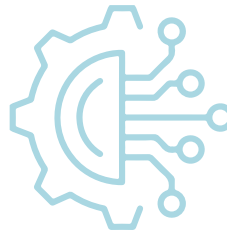
Disiplinlerarası çalışma ortamı (ii), farklı alanlardan öğrencileri bir araya getirerek çapraz disiplinlerin bilgi paylaşımı ortamını oluşturmuştur. Bu ortamda eğitim ve atölye programına adını veren **inovasyonun güçlenmesi (iii)** de desteklemiştir. Nitekim inovasyon çeşitlilikten beslenir. Farklı eğitim ve öğrenim geçmişlerine sahip öğrenciler, birbirini tamamlayan fikirler üretmek projelerini güçlendirmişlerdir. Dolayısıyla gelecek zamanda gerçek hayattan bir günde **iş birliklerinin simülasyonunu (iv)** aktaran bir ortam oluşmuştur. Bu program, öğrencilere en temelde iş birliği deneyimi sunarak kolektif üretim süreçlerini hedeflemekte; geleceğin çeşitli mesleklerinde yer alacak katılımları bir arada çalışma pratiği sunmuştur.

Farklı
bakış açıları
(i)

Disiplinlerarası
çalışma ortamı
(ii)

İnovasyonun
güçlenmesi
(iii)

İş birliklerinin
simülasyonunu
(iv)

Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı

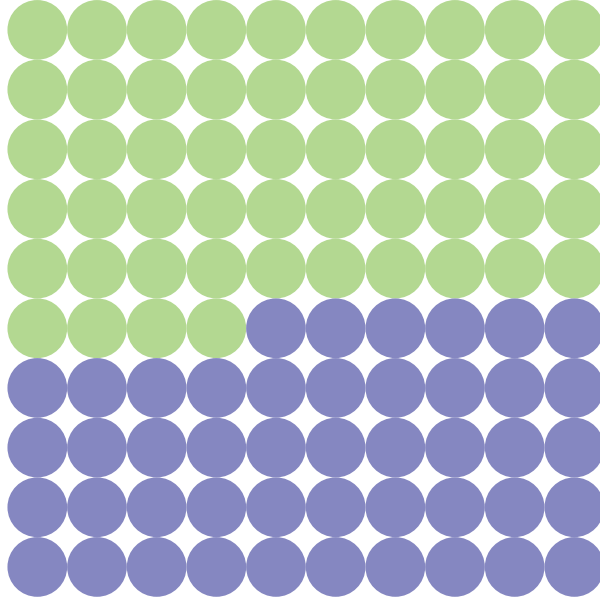
"Geleceği İnovasyonla Şekillendir! Bir Zamanlar Atık" atölyesine katılan **1.100 lise öğrencisinin %54'ü kız, %46'sı erkek** öğrencilerden oluşmaktadır. Bu oran, cinsiyetler arasında görece dengeli bir katılım sağlandığını ve her iki grubun da inovasyon süreçlerine aktif olarak dahil olduğunu göstermektedir. Atölyenin ana organizasyon sorumlusu Rönesans Eğitim Vakfı, toplumsal cinsiyet eşitliğine sadece belirli meslek alanlarında değil, her yaşta ve her alanda önem vermektedir. Bu bakış açısı doğrultusunda, öğrencilere cinsiyetlerinden bağımsız olarak inovasyon alanında eşit fırsatlar sunulması hedeflenmiştir.

Özellikle **STEM (Bilim, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik)** alanlarında kadın temsili küresel ölçekte düşükken, bu atölyede kız öğrencilerin çoğunlukta olması, onların inovasyon ve teknik becerilere olan ilgisinin arttığını ve teşvik edici ortamların etkili olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda, erkek öğrencilerin sosyal bilimler ve sanat gibi alanlara dahil olması, disiplinlerarası iş birliğini güçlendirerek daha yenilikçi projelerin ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Bu çeşitlilik, geleneksel olarak belirli mesleklerle ilişkilendirilen cinsiyet rollerinin değişmesine katkıda bulunarak cinsiyet temelli algıların kırılmasını desteklemektedir.

Atölyedeki bu dengeli dağılım, **öğrencilere eşit fırsatlar sunmanın** yanı sıra, toplumsal cinsiyet eşitliğini geleceğin inovasyon ekosistemine entegre etme adına önemli bir adım niteliğindedir. Rönesans Eğitim Vakfı ve Ankara Aks gibi kuruluşların bu doğrultuda sunduğu destek ve verdiği önem, öğrencilerin yeteneklerini ve potansiyellerini cinsiyetlerinden bağımsız olarak geliştirmelerine olanak tanımakta, böylece daha kapsayıcı ve eşitlikçi bir inovasyon ortamı yaratılmasına katkı sağlamaktadır.

%54

Kız Öğrenci
Sayısı Dağılımı

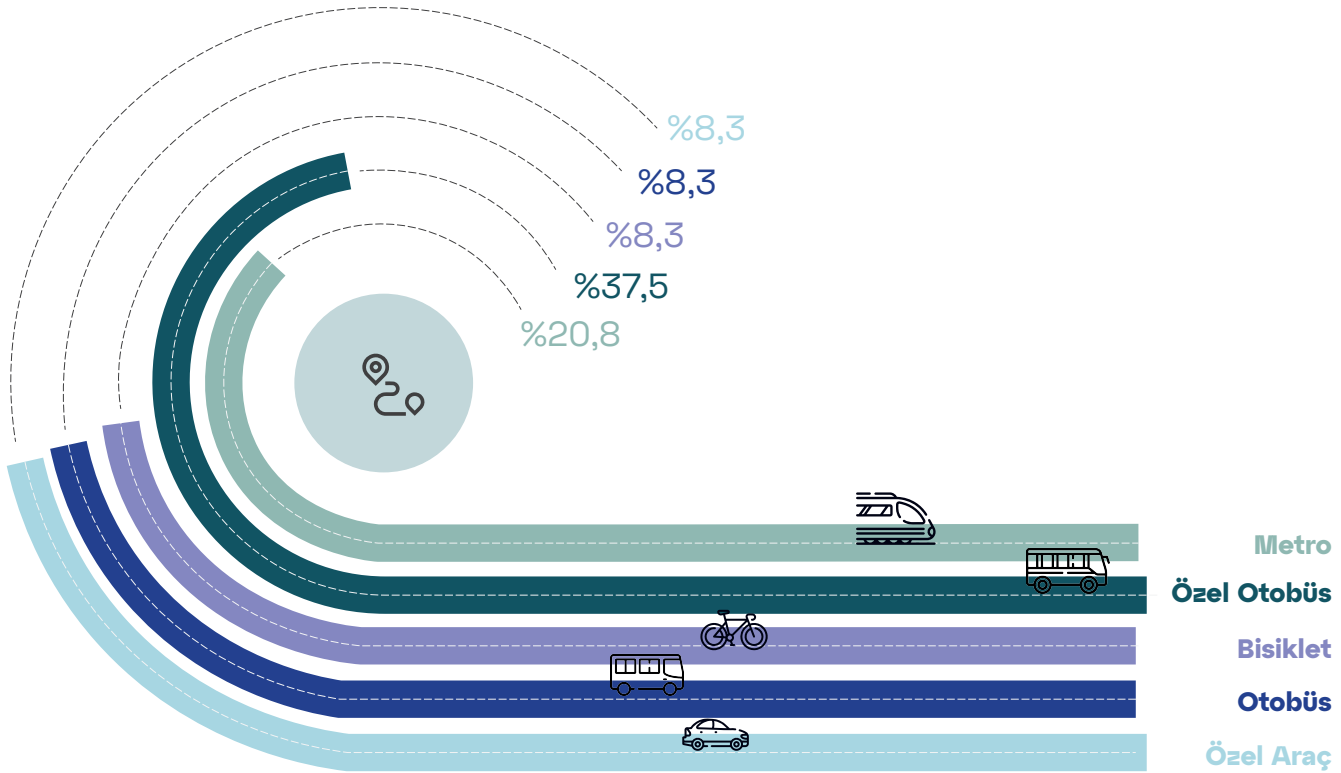
Erkek Öğrenci
Sayısı Dağılımı

%46

Ulaşım Türü

Bu eğitim ve atölye programı, yeşil ulaşım ilkelerinin desteklenmesini de amaçlamıştır. Programın gerçekleştiği Sincan Kongre ve Kültür Merkezi, bu ilkelere göre seçilmiş olup yakınında bulunan metro ve otobüs duraklarının etkisiyle öğrencilerin toplu taşıma sistemlerini kullanarak alana erişim sağlaması gözlemlenmiştir.

Ancak öğrencilerin %37,5'i okul tarafından sağlanan otobüsler ile alana ulaşmıştır. Metro kullanarak alana ulaşan öğrencilerin oranı ise %20,8'dir. Bununla birlikte %8,3'lük oranlarla toplu taşıma türlerinden otobüs ve özel araç ön plana çıkmaktadır. Diğer seçenekler ise yaya, belediye aracı gibi türler arasında çeşitlenmektedir.

#HikayeniŞehreYaz
#DeğişiminParçasıOl

BAKIŞ AÇILARI

Bu eğitim ve atölye programı katılımcı bir şekilde tasarlanırken süreç de bakış açılarına değer veren bir perspektifte ilerletilmiştir. Bu başlığın nicel-nitel ağırlıklı etki ölçen bölümü de bakış açılarının öğrenciler, öğretmenler ve uygulayıcı kurumlar tarafından analiz edildiği kısımdır.

Programın geliştirilmesi ve ileride farklı kitleler arasında yaygınlaşabilmesi için görüşler ve bakış açıları çok önemlidir. Bu sebeple program başlangıcında hem katılımcı öğrencilerden hem de ekipleri için izleyici tarafta olan öğretmenlerden görüş belirten formlar doldurulması istenmiştir. Bu formlar ön test-son test, geri bildirim ve değerlendirmeleri içermektedir. Bakış açıları katılımcı öğrenciler, öğretmenler ve kurumlar arası değerlendirmeler olarak üç aşamada incelenmiştir.

Bakış Açısı I: Katılımcı Öğrenciler

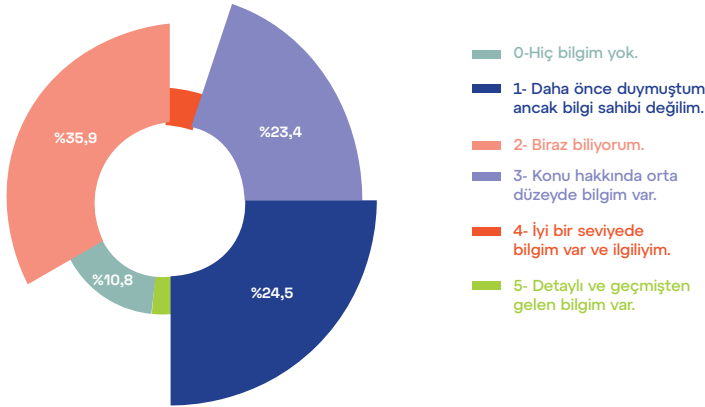
Öğrencilerin eğitim ve atölye programına yönelik bakış açısı; öğrenme ve farkındalık ölçümü, özgüven ve motivasyon bağlamında beklentiler, eğitim modellerinin etkisi kapsamında ön test ve son test ile görüş belirtmeleri sonucu belirlenmiştir.

Öğrenme ve Farkındalık Ölçümü

Eğitim aşamasında daha önce de belirtildiği gibi Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları, evrensel tasarım ilkeleri, tasarım odaklı düşünce, Sıfır Atık projesi ve kent planlama bağlamında -dayanıklı kent, yaratıcı kent, yenilikçi kent, sağlıklı kent, kapsayıcı kent, sürdürülebilir kent- ekseninde bilgiler verilmiştir. Bu başlık öğrencilerin atölye öncesi ve sonrası bilgi seviyelerinin karşılaştırılmasını hedeflemekte ve yeterince anlaşılabilir, şeffaf, ölçülebilir, aktarılabilir olmasını ölçmektedir.

i.Sürdürülebilirlik ve Yeşil Beceriler

"sürdürülebilirlik ve yeşil beceriler"
alanında ne kadar bilgilisiniz?

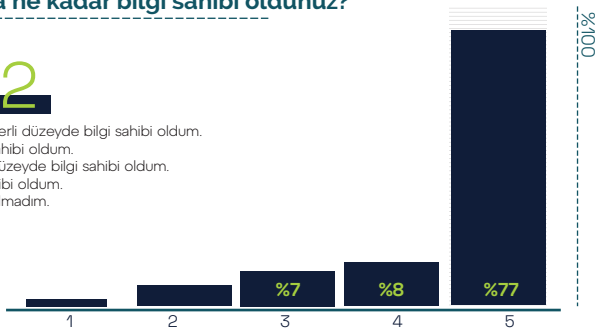

Katılımcıların atölye temalarının yapıtaşı olan "sürdürülebilirlik ve yeşil beceriler" alanında ön testte verdiği cevaplar şu şekildedir; %35,9 oranında "biraz biliyorum" cevabını verirken, %24,5 "daha önce duymuştum ancak bilgi sahibi değilim" cevabını vermiştir. Ayrıca %23,4 oranında konu hakkında orta düzeyde bilgisini olduğunu belirtmiştir.

"sürdürülebilirlik ve yeşil beceriler"
alanında ne kadar bilgi sahibi oldunuz?

%92

5-en çok - yeterli düzeyde bilgi sahibi oldum.
4-çok - bilgi sahibi oldum.
3-orta - orta düzeyde bilgi sahibi oldum.
2-az - bilgi sahibi oldum.
1-bilgi sahibi olmadım.

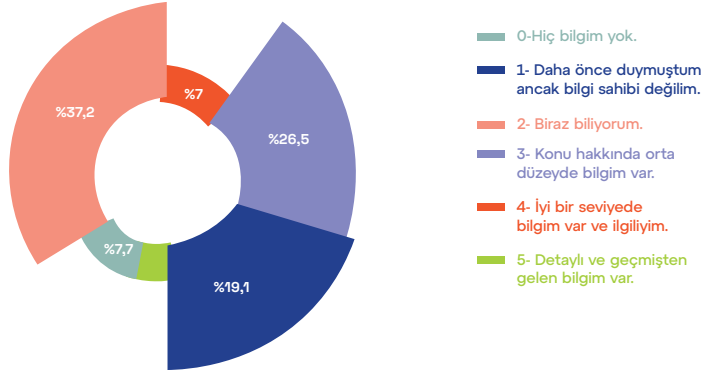

Katılımcıların %77'si 5 puan, %8'i 4 puan, %7'si 3 puan vererek eğitim ve atölye sonucunda sürdürülebilirlik ve yeşil beceriler alanında bilgi sahibi olduklarını belirtmiştir. Alandaki Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları küplerinde yer alan bilgilerin incelenmesi; sergi alanında bulunan verilerin katılımcılar tarafından keşfedilmesi yararlı olmuştur.

ii.Tasarım Odaklı Düşünce

Eğitim ve atölye programının üretim yöntemlerinden biri olarak belirlenen “Tasarım Odaklı Düşünce” katılımcıların bir probleme çok yönlü bakabilmek ve çeşitli çözümler üretebilmek adına özümsemesi önemli bir konudur. Katılımcılar, atölye başlangıcında yer alan ön testte bu konu hakkında bazı yanıtlar vermişlerdir.

“tasarım odaklı düşünce” alanında ne kadar bilgilisiniz?

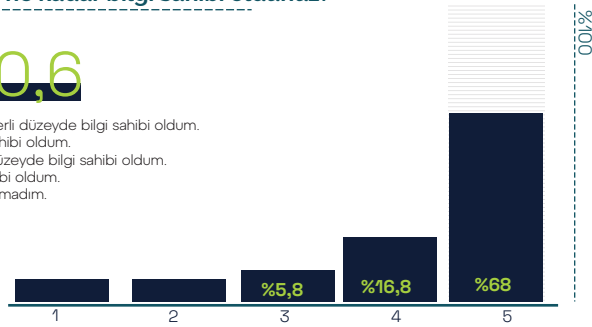

Katılımcıların %37,2’si tasarım odaklı düşünce konusunu “biraz biliyorum” derken %26,5’i “konu hakkında orta düzeyde bilgin var” yanıtını vermiştir. Bununla birlikte %19,1’i ise “daha önce duymuştum ancak bilgi sahibi değilim” olarak belirtmiştir.

“tasarım odaklı düşünce” alanında ne kadar bilgi sahibi oldunuz?

%90,6

5-en çok - yeterli düzeyde bilgi sahibi oldum.
4-çok - bilgi sahibi oldum.
3-orta - orta düzeyde bilgi sahibi oldum.
2-az - bilgi sahibi oldum.
1-bilgi sahibi olmadım.

Katılımcıların puanlama sistemi üzerinden %68’i “5-en çok - yeterli düzeyde bilgi sahibi oldum” yanıtını vermiştir. %16,8’i “4-çok - bilgi sahibi oldum” yanıtını verirken %5,8’i “3-orta - bilgi sahibi oldum”

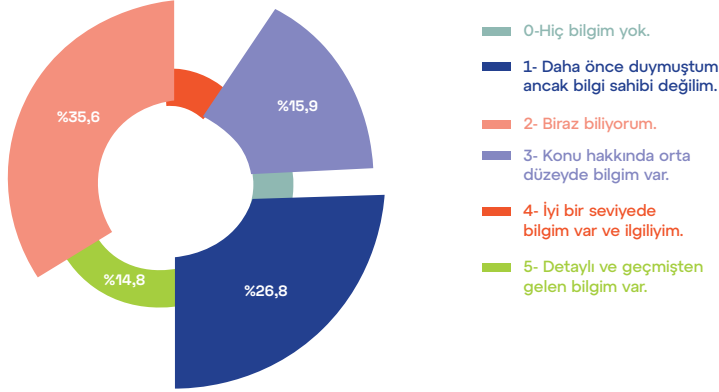
#HikayenŞehreYaz
#DeğişiminParçasıOl

Program, eğitim ve üretim odağında yeni bir yaklaşım modeli önermektedir. Bu yaklaşımda, katılımcıların öğrendikleri bilgileri üreterek deneyimlemesi ön plana çıkmaktadır. Tasarım odaklı düşünce yöntemi ise **“empati-tanımlama-prototip oluşturma-test”** gibi aşamalarla bu yaklaşım için uygun bir modeldir. Bu sebeple katılımcıların bu konuda bilgilenmelerinin yanı sıra masalarında bulunan proje künyelerini doldurarak deneyimlemeleri de etkili olmuştur. Bu sebeple katılımcıların son testte belirttiği fikirler, projenin başarıya ulaşması için önemsenmektedir.

iii.Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları, eğitim ve atölye programını uluslararası standartlar ve konuşulan konular açısından güçlendirmektedir. Öğrencilerin bu amaçları öğrenmeleri, geleceğin kentlerinde dert edinilen meseleleri konuşmaları programın nihai hedefleri arasındadır.

"sürdürülebilir kalkınma amaçları" hakkında ne kadar bilgilisiniz?

Katılımcılar program başlangıcında bu konu hakkındaki fikirlerini şu şekilde belirtmiştir;

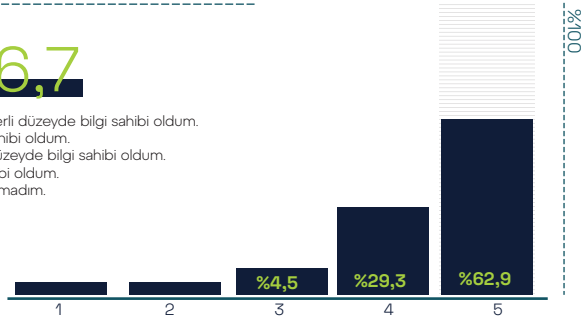
•%35,6'sı "biraz biliyorum" yanıtını verirken %26,8'i "daha önce duymuştum ancak bilgi sahibi değilim" yanıtını vermiştir.

•%15,9'u "konu hakkında orta düzeyde bilgim var" yanıtını verirken 1.100 öğrencinin yalnızca %14,8'i "detaylı ve geçmişten gelen bilgim var" olarak fikirlerini belirtmiştir.

"sürdürülebilir kalkınma amaçları" hakkında ne kadar bilgi sahibi oldunuz?

%96,7

5-en çok - yeterli düzeyde bilgi sahibi oldum.
4-çok - bilgi sahibi oldum.
3-orta - orta düzeyde bilgi sahibi oldum.
2-az - bilgi sahibi oldum.
1-bilgi sahibi olmadım.

Katılımcıların puanlama sistemi üzerinden %62,9'u "5- en çok yeterli düzeyde bilgi sahibi oldum" yanıtını vermesi, projenin başarısını da doğrulamaktadır. Katılımcıların %29,3'ü "4-çok bilgi sahibi oldum" cevabını verirken %4,5'i "3-orta bilgi sahibi oldum" cevabını vermiştir.

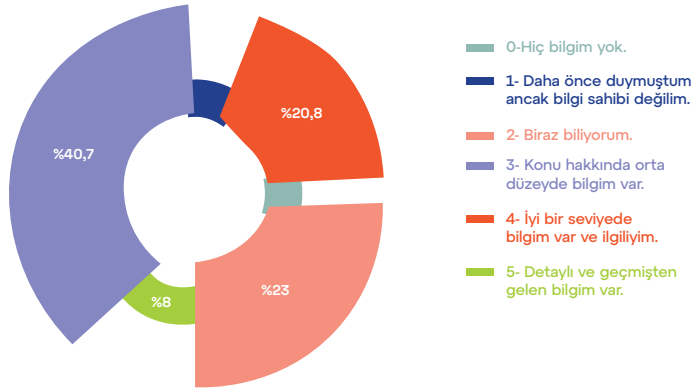
#HikayenŞehreYaz
#DeğişiminParçasıOl

9 ve 10.sınıfların katılımcıların %80'ini oluşturduğu profilde, öğrenciler diğer derslerinde "Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri" kapsamında bilgilendirildiklerini ancak birçoğunun aklında yer etmediğini de belirtmişlerdir. Program kapsamında önemsenen "deneyimleyerek öğrenme" yöntemi, son testte belirttikleri fikirler doğrultusunda desteklemektedir.

iv.Sıfır Atık

Eğitim ve atölye programına “Bir Zamanlar Atık” olarak alt temasını belirleyen “sıfır atık” konusu, öğrencilerin endişe göstermesi beklenen temel adımlardan biri olmuştur. Aynı zamanda ulusal ölçekte yansımaları devam eden “Sıfır Atık” projesi ile kurulan ilişkiler ile katılımcıların günlük hayatlarında uygulamaya devam edeceği ilkeleri edinmeleri de hedeflenmiştir. Bu kapsamda yapılan ön testte birçok katılımcı bu konudaki bilgisini ve ilgisini belirtmiştir.

“sıfır atık” hakkında ne kadar bilginiz?

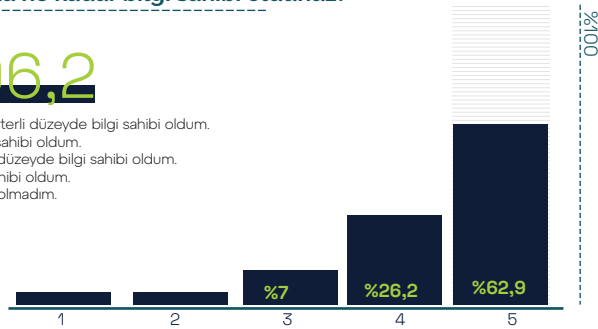

•Katılımcıların %40,7’si “konu hakkında orta düzeyde bilğim var” derken %23’ü “biraz biliyorum” yanıtını vermiştir.
•Bununla birlikte katılımcıların %20,8’i “iyi bir seviyede bilğim var ve ilgiliyim” derken %8’lik bir kesim de “detaylı ve geçmişten gelen bilğim var” olarak fikirlerini belirtmiştir.

“sıfır atık” hakkında ne kadar bilgi sahibi oldunuz?

%96,2

5-en çok - yeterli düzeyde bilgi sahibi oldum.
4-çok - bilgi sahibi oldum.
3-orta - orta düzeyde bilgi sahibi oldum.
2-az - bilgi sahibi oldum.
1-bilgi sahibi olmadım.

Hali hazırda ilgileri olan katılımcıların puanlama sistemi üzerinden (1-en az, 5-en çok) %62,9’u “5-en çok yeterli düzeyde bilgi sahibi oldum” yanıtını vermiştir. Diğer katılımcıların %26,2’si “4-çok yeterli düzeyde bilgi sahibi oldum” yanıtını verirken %7’si “3-orta düzeyde bilgi sahibi oldum” yanıtını vermiştir.

Program öncesi tüm katılımcı okullar ile iletişime geçilerek, öğrencilerin üretim süreçlerinde kullanabilecekleri “atıklar” getirmeleri istenmiştir. Bu atıkların, proje fikirlerinde dönüşmesi ve belki de bir hammadde haline gelmesi öğrencilere ilham da vermiştir. Dolayısıyla bugün atık olan bir malzemenin gelecekteki potansiyeline de odaklanılarak “Bir Zamanlar Atık” temasının altında verilmek istenen fikir önemsenmektedir. Bu kapsamda program sonunda gerçekleştirilen son testte öğrencilere “ne kadar bilgi sahibi oldunuz?” sorusu sorulduğunda olumlu dönüşler alınmıştır.

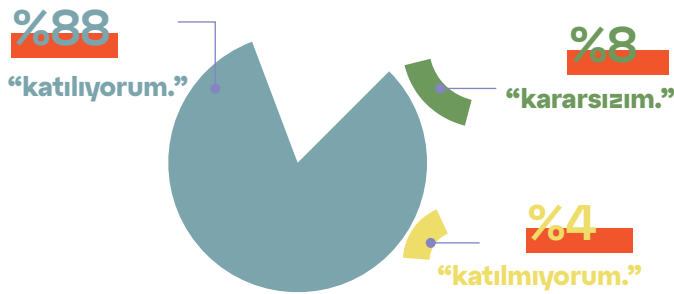
Özgüven ve motivasyon bağlamında beklentiler

Program bağlamında öncelikle belirli alanlara ilgisiz veya çekimser olan öğrencilerin hem beklentileri hem de ilgi alanları bağlamında süreç sonunda daha fazla ilgi duyup duymadıkları değerlendirilmiştir. Ön testte sorulan “bu atölyeden beklentileriniz nelerdir?” sorusuna gelen 1.100 yanıt içerisinde en çok tekrar eden cümleler aşağıdaki gibidir.

- Geri dönüşüm hakkında bilgilenmek ve atıkların dönüşüm süreçlerinin yaygınlaştırılması,
- Üreteceğimiz projelerin gerçeğe dönüşmesi,
- Sürdürülebilirlik üzerine verimli bir üretim süreci, bilinçlenmek, bilgi edinmek, kendimi geliştirmek,
- Ankara’da / ilçemizde / mahallemizdeki sorunlara çözüm bulmak.

Bu kapsamda verilen yanıtlar, bir kelime bulutuna dönüştürüldüğünde, vurgulanan kelimeler arasında “gelecek, geri dönüşüm, sürdürülebilir, temiz, atık, çevre, bilgi” gibi kelimeler dikkat çekmekte ve öğrencilerin beklentilerini özetlemektedir.

“bir zamanlar atık” atölyesinden beklentileriniz karşılandı mı?

Program sonunda yapılan son testte ise öğrencilere bir kez daha beklentileri konusunda soru sorulmuştur. “Geleceği İnovasyonla Şekillendir! Bir Zamanlar Atık Atölyesi’nde beklentileriniz karşılandı mı?” sorusuna 1.100 öğrencinin %88’i karşılandığını belirtirken %8’i kararsız olduklarını %4’ü ise karşılanmadığını belirtmiştir.

Eğitim modelinin etkisi

Bu program, eğitim- üretim ve paylaşım süreçleri üzerine Ankara Aks tarafından tasarlanan ve içeriği geliştirilen yenilikçi bir modüldür. Eğitim süreçlerinde daha yaratıcı, katılımcı ve üretken olmayı destekleyen modülün bu program kapsamında 1.100 öğrencinin katılımıyla gerçekleşmesi sonucu geri dönüşler etki alanını ölçmek ve geliştirmek bağlamında önemli olmuştur.

Etki, daha önce böyle bir etkinliğe katılıp katılmama, keyif alma, bilgilenme düzeyi üzerinden sorulan sorular ile yorumlanmıştır.

"daha önce böyle bir etkinliğe katıldınız mı?"

"etkinlik benim için keyifliydi."

Öğrencilerin yaklaşık %77,1'i daha önce katılımcı ve pratik üreten bir metot ile tasarlanan bu atölye benzeri bir etkinliğe katılmadıklarını belirtmiştir. Yaklaşık %22,9'luk kesim ise daha önce katılmış olup bu programda olduğu gibi yenilikçi yaklaşımlar ile tasarlanan eğitim ve atölye programlarının yaygınlaşması ve sürekliliğinin sağlanması açısından dikkat çekilmektedir.

Eğitim ve atölye üzerine kurgulanmış bu programdan öğrencilerin keyif alması öncelikle öğrenme süreçlerine olumlu bir katkı sağlarken etkinlikten elde edilecek kazanımlar doğrultusunda da önemli bir faktördür. Öğrencilerin keyif alma oranının artması, öğrenme motivasyonunu artırırken kalıcı öğrenme birikimi de sağlar.

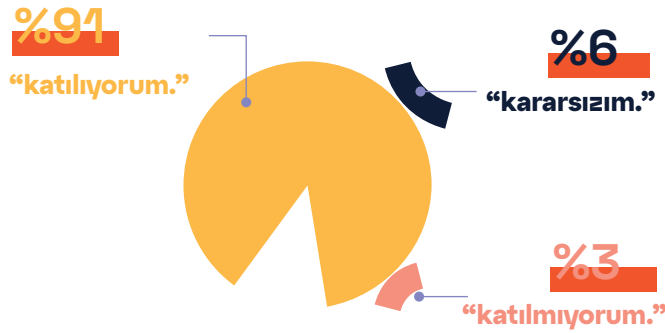
Öğrencilerin sadece teorik değil uygulamalı beceriler ile olayları kavraması başlıca hedeflerden biridir. Aynı zamanda keyif alma oranı arttıkça öğrenciler yaratıcı fikirlerini paylaşmaya istekli hale gelirken kendilerini inovasyon, girişimcilik gibi alanlarda daha iyi ifade etme yetenekleri de güçlenir. Böylece geleceğe yönelik ilgi ve kariyer planlarının şekillenmesine kadar uzanan bir yolculuğu temsil eder. Son olarak öğrencilerin süreçten keyif alması, etkileşimli bir ortamda birbirleriyle iş birliği yapmalarını teşvik etmekle birlikte farklı bakış açıları sağlayan ekiplerin daha inovatif çözümler üretmesine de katkı sağlar.

Gerçekleştirilen son testte, öğrencilerin %92'si etkinliğin keyifli olduğunu belirtirken %6'ı kararsız olduğunu söylemiştir. Özetle, bu oranların, yalnızca etkinlik sırasında değil gelecekteki kariyer hedeflerinde katkılara yol açması hedeflenmiş olup eğitim modülünün etkili ve ilham verici olması konusunda duygusal açıdan olumlu dönüşler alınmıştır.

Eğitim modülünün ölçülmesi konusundaki bir diğer soru öğretmenlerin paylaşımlarının yararlı olma konusu olmuştur. Öğrencilerin %91'inin öğretmenlerin paylaşımlarının yararlı olduğu konusunda görüş belirtirken %6'sı kararsız kalmıştır.

Atölyenin hedeflerine ulaşması konusunda etkili bir alan sağlayan "yarar" konusu, her bir katılımcının geçmiş, deneyimleri ve gelecek hedefleri bağlamında değişkenlik göstermektedir. Alınan geri dönüşlere göre öğretmenlerin etki bir rehberlik sağladığı yorumu yapılabilirken anlatım tarzı, kullanılan yöntemler, etkileşim biçimleri konusunda pozitif bir öğrenme deneyimi olduğu söylenebilir. Öte yandan öğrencilerin birçoğunun beklentileri karşılanmış ve gelişimlerine katkıda bulunulmuştur. Geleceği İnovasyonla Şekillendir! Bir Zamanlar Atık programı gelecekte benzer eğitim programlarının oluşturulması için bir model alınabileceği gibi öğretmenlerin bu atölyede kullandığı yöntemler analiz edilerek daha geniş çaplı ve daha uzun süreli programlar da tasarlanabilir.

"eğitmenlerin paylaşımları benim için çok yararlı oldu."

Sonuç olarak eğitimlerden ve atölye sürecinden faydalanan öğrencilerin konuya daha olumlu bir bakış açısıyla yaklaştığı, atölyenin eğitsel ve üretim açısından başarılı olduğu, öğrencilerin gelişimine doğrudan katkı sağlandığı söylenebilir. Benzer etkinliklerin tekrarlanması ve daha fazla kişiye ulaşması açısından kurumlararası motivasyon kaynağı oluşmuştur.

Öğrencilerin sözel olarak belirttiği yanıtlardan bazıları aşağıda yer almaktadır.

Bakış Açısı II: Öğretmenler

Geleceği İnovasyonla Şekillendir! Bir Zamanlar Atık eğitim ve atölye programına katılan öğrencilere öğretmenleri eşlik etmiştir. Her bir okuldan her bir 10 öğrenciye eşlik edecek 1 öğretmen belirlenmiştir. Programda 3 gün boyunca **110 öğretmen** alanda bulunmuş olup eğitim aşamasını öğrencilerinin yanında deneyimlemiş; atölye üretimleri sırasında öğrencilerine esnek bir alan sağlaması için gerekli bilgiler verilmiştir.

Öğretmenlerin geri dönüşlerinin alınması öğrencilerin gelişimini **takip etme (i)** konusunda önemli olmuştur. Öğrencilerin atölye öncesi ve sonrasındaki ilerlemelerini gözlemlemek veya hangi alanda ilgi gösterdiklerini hangi alanda zorlandıklarını tespit etmek açısından dönüş sağlamaktadır. Bununla birlikte **öğretim yöntemlerinin etkinliği (ii)** öğretmenlerin bakış açıları ile daha sağlam bir temelde değerlendirilmiştir. Atölye sürecinde kullanılan öğretim teknikleri (tasarım odaklı düşünce, grup çalışmaları, kolektif üretim süreci) hakkında geri bildirimlerin alınması ve gelecekte nasıl geliştirilebileceği konusunda veri sağlanması amaçlanarak öğretmenlere program sonunda dijital bir anket gönderilmiştir.

sizce bu atölye öğrencilerinize nasıl bir katkı sağladı?

%91,7

Bu atölyede öğrencilerim ekip çalışması yaparak kolektif üretme kültürü üzerine deneyim kazandılar.

%87,5

Öğrencilerim "Sıfır Atık" projesi hakkında bilgilendiğini ve atık oluştururken bundan sonra daha dikkatli olacaklarını düşünüyorum.

%70,8

Öğrencilerim "Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri" hakkında bilgilendiler, atölye üretim sürecinde bu bilgileri kullandılar.

%66,7

Öğrencilerimin sürdürülebilirlikle ilgili bilgilerinin ve çevresel farkındalığının arttığını düşünüyorum.

Öğretmenlere yöneltilen “sizce bu atölye öğrencilerinize nasıl bir katkı sağladı?” sorusunda bilgi düzeyi, kolektif üretme kültürü, Sıfır Atık projesi ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları bağlamında seçenekli cevaplar vermişlerdir. Her bir öğretmen, birden fazla yanıt verebilmiştir.

Öğretmenlerin yanıtları ise şu şekildedir;

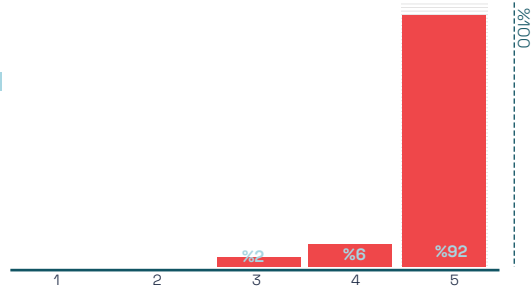
- %91,7 oranında “bu atölyede öğrencilerim ekip çalışması yaparak kolektif üretme kültürü üzerine deneyim kazandılar” yanıtı verilmiştir.
- %87,5 oranında “Sıfır Atık” projesi hakkında bilgilendiğini ve atık oluştururken bundan sonra daha dikkatli olacaklarını düşünüyorum” olarak fikir belirtilmiştir.
- %70,8 oranında “öğrencilerim "Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri" hakkında bilgilendiler, atölye üretim sürecinde bu bilgileri kullandılar” denilmiştir.
- %66,7 oranında “öğrencilerim "öğrencilerimin sürdürülebilirlikle ilgili bilgilerinin ve çevresel farkındalığının arttığını düşünüyorum” yanıtı verilmiştir.

#HikayenŞehreYaz
#DeğişiminParçasıOl

atölye programını öğrencilerin katılımı ve etkileşimi yönünden derecelendiriniz.

%92

5-en çok - katılıyorum.
4-çok - katılıyorum.
3-orta - katılıyorum.

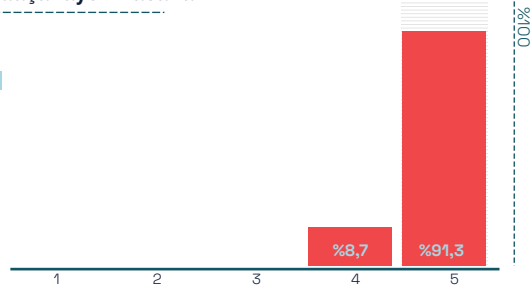

Geri bildirim sağlama açısından süreci özetleyen bir diğer merak edilen konu “atölye programını öğrencilerin katılımı ve etkileşimi yönünden değerlendiriniz” sorusu üzerinden değerlendirilmiştir.

atölye sürecinde üreterek öğrenmenin
faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

%91

5-en çok - katılıyorum.
4-çok - katılıyorum.
3-orta - katılıyorum.

Öğretmenlerin %92'si 5-en yüksek yanıtını işaretlerken %6'sı 4-yüksek, %2'si ise 3-orta olarak fikirlerini belirtmişlerdir. Bununla birlikte öğrencilere yöneltilen faydalı olma konusu, öğretmenlere de sorulmuştur. Katılım ve etkileşim ile ilişkilenen “atölye sürecinde üreterek öğrenmenin faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusu öğretmenler tarafından değerlendirilmiştir. Geri bildirimlerin %91,3'ü 5-en yüksek yanıtı ile faydalı olduğunu düşünürken %8,7'si 4-yüksek yanıtı ile geri dönüş yapmışlardır.

Bu programın gelecekte yaygınlaştırılması, daha geniş kitlelere ulaşması ve içeriğinin geri bildirimler doğrultusunda geliştirilerek yeniden ele alınması konusunda öğretmenlere “bu tür atölyelerin devam etmesini ve daha fazla yaygınlaştırılmasını ister misiniz?” sorusu yöneltilmiştir.

Bu tür atölyelerin devam etmesini ve
daha fazla yaygınlaştırılmasını ister misiniz?

%100

**“5-en çok,
katılıyorum.”**

Eğitim ve atölye sürecinde doğrudan fiziksel katılım gösteren 110 öğretmenin geri dönüşlerine göre yenilikçi ve yaratıcı bir yaklaşımla tasarlanan bu eğitim modülü benzeri atölyelerin %100 oranında devam etmesi ve daha fazla yaygınlaştırılması istenmektedir.

Son olarak, öğretmenlere gönderilen anket formunda bazı sözel yanıtlar da bulunmaktadır. Bu yanıtlar, öğretmenlerin görüşlerine ve gözlemlerine göre şekillenmiştir. Öğretmenlere “kariyer gelişimi ve çevresel farkındalık” konusundaki etkiler sorulduğunda öne çıkan ve ana fikri tekrarlayan yanıtlar aşağıdaki gibi olmuştur.

- “Sürdürülebilirlik konusunda okulumuzda da yürütülen bir proje vardı. Yapılan atölye çalışması öğrencilerimizin öğrendikleri bilgileri uygulaması için bir fırsat oluşturdu. Öğrencilerimiz açısından çok faydalı oldu. Doğaya karşı farkındalıklarının arttığını düşünüyorum. Ayrıca farklı alanlardan gelen öğrencilerin projede bir arada yer alması iletişim becerilerini desteklerken grup olarak karar alabilme becerisini de kazandırdı.”
 - “Ekip çalışması ve iş birliği gerektiren mesleklerde çalışıp çalışamayacaklarını gördüler, bir kentin planlanmasına yönelik iş kollarında çalışma yapmak gelecekte hedefleri arasına girmiş olabilir.”
 - “Çevreyle ilgili projeler geliştirebilecek kapasiteye sahip olduklarını ve doğru yönlendirmelerle insanların atıklarla ilgili doğru hareketlerde bulunabileceklerini fark ettiler.”
 - “Sürdürülebilir Kalkınma için neler yapılabilir? Hangi meslek grubunda bu konu ile daha aktif görev alınabilir? Gibi gelecek hedeflerini belirleyen sorular ile karşılaştık.”
- Bir diğer soru ise öğrencilerin geri dönüşleri ile ilişkili olmuştur. Öğrencilerin program sonunda öğretmenlerine belirttikleri fikirlerinden oluşan bu bölümde ön plana çıkan yanıtlar ise şu şekildedir;
- “Öğrencilerim etkinlikten çok keyif aldıklarını zamanın nasıl geçtiğinin farkında olmadıklarını ifade ettiler.”
 - Özgüvenleri arttı, grup çalışması verimliliklerini artırdı. Sürdürülebilir şehirler hakkında farkındalıkları arttı.”
 - “Kendilerine kariyer gelişimleri, ekip ruhu ve birlikte birçok şeyi başarabileceklerine karşı inançları arttı. Özgüven ve başarıya dönük motivasyonları arttı”
 - “Böyle bir çalışmaya katıldıkları için çok teşekkür ettiler arkadaşları ile bir proje üretmenin deneyimini yaşadıklarını ve bundan dolayı çok mutlu olduklarını söylediler.”
- Öğretmenlerin sözel olarak belirttiği görüşlerden bazıları aşağıda yer almaktadır.

Bakış Açısı III: Kurumlar Arası Değerlendirmeler

İş birliklerinin devamı ve gelecekte daha etkili adımlar atılabilmesi adına kurumlar arası değerlendirmeler yapılmıştır. Bu değerlendirmeler aynı zamanda program amaçları ile öğrencilerin deneyimleri arasında uyum olup olmadığını, öğrenme hedeflerini, eğitim içerikleri hakkında bir perspektif açmaktadır. Program hedeflerine ulaşma durumunun yanında hem organizasyonel hem de eğitim-üretim dengesinde olumlu ve olumsuz eleştirilerin değerlendirilmesi performansı da ortaya çıkarmaktadır.

• Kurumlar Arası İletişim

Kurumlar arası değerlendirmeler, ana organizasyon sorumlusu olarak Rönesans Eğitim Vakfı, içerik ve eğitim sorumlusu olarak Ankara Aks Derneği, mekân ve saha sorumlusu olarak Sincan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından yanıtlanan derinlemesine mülakat ve anket çalışması ile ortaya çıkmıştır. Bu çalışmada, kurumlar arası iş birliğinin başarısı ve kurumlar arası iletişim 4/5 olarak ölçülürken geliştirilmesi gereken noktalar iletişim seviyesinin güçlendirilmesi ve saha ortamında daha hızlı aksiyon alarak güncellemelerin anlık olarak paylaşılması şeklinde ifade edilmiştir. Böylelikle kamu-özel sektör ve STK iş birliği daha güçlü hale gelecektir.

• Programın lojistik ve organizasyonel yönü

Organizasyon ve lojistik bağlamında bazı sorulara yer verilmiştir. Zamanlama ve mekânın verimliliği, kaynakların yeterliliği, koordinasyon ve iletişim konuları bu bağlamda ön plana çıkmıştır. Teknolojik araçlar, fiziksel materyallerle öğrencilere sunulan fiziksel ortamın uygunluğu 5/5 olarak ölçülürken, program akışının işleyişi, verimliliği ve organizasyonun başarısı 5/5, öğretmenlerin öğrenciler ile koordinasyonu 5/5 olarak değerlendirilmiştir. Bu konuda geliştirilmesi gereken noktalar ise programın "daha çevreci ve ekolojik" gerçekleşmesi bağlamında yeşil ulaşım gözetildiğinden okullara ve öğretmenlere daha öncesinde bu tarz bilgilendirmeler daha vurgulu bir şekilde yapılabilir şeklinde yorumlanmıştır.

• Program içeriği

Eğitmenlerin öğrencilerle etkileşim düzeyi, iletişim ve öğretim becerileri bilginin paylaşımı ve uygun rehberlik yapma konusunda önemli bir konudur. Eğitim materyalleri, sunum teknikleri ve uygulamalı üretim çalışmalarının yönlendirilmesi bu projede çokça önemsenen konular olup üzerinde çalışılmıştır. İçerik, yöntem ve katılımcıların pratik ile deneyim kazanmasına dikkat edilip program kapsamında amaç olarak belirlenmiştir. Değerlendirmelerde programın amaçları ile öğrencilerin deneyimleri arasındaki uyumu 5/5 olarak ölçüldüğünden bağlamın başarıyla tamamlandığı söylenebilir. Eğitmenlerin/kolaylaştırıcıların öğrencilerle etkileşim düzeyi 5/5 olarak değerlendirilirken eğitim materyallerinin içeriği, eğitmenlerin rehberliği, sunum teknikleri ve uygulamalı çalışmalarının yeterlilik düzeyi de 5/5 puan almıştır. Program içerisinde geliştirilmesi gereken noktalar ise sunumların daha fazla interaktif olması ve daha fazla sürede soru-cevap yapılması şeklinde olmuştur.

• Geri Bildirim ve Değerlendirme

Öğrencilerin, eğitmenlerin ve diğer paydaşların geri bildirim süreçlerinde ne kadar şeffaf ve etkili olduğu bugünkü adımları ölçmekte ve gelecekteki içerikleri şekillendirmektedir. Değerlendirme formlarında geri bildirim alma süreçlerinin şeffaf ve etkinliği 5/5 olarak değerlendirilmiştir. Ancak yine de katılımcı ekibin kalabalık olması handikapı göz önünde bulundurularak ön test-son test formlarına ek yöntemler eklenebilir. Haricinde farklı bakış açıları değerlendirilerek öğrenciler, öğretmenler, kurumlardan dönüşler alınmıştır. Programı daha ileriye taşımak ve geliştirmek için yeterli bir noktada görülebilir.

Kurumlar arası iş birlikleri program sonunda sonuçlar ve etki değerlendirmesi için toplantı serileri ile devam etmektedir. Öğrencilerin, eğitmenlerin ve diğer paydaşların başarı düzeyleri, ne kadar gelişim gösterdikleri izlenmeye devam edilen konular arasındadır. Kısa-orta ve uzun vadedeki etkiler, öğrencilerin eğitim hayatlarında ve kariyer yolculuklarında yaratılacak etkiler ile gözlemlenebilir.

Kurumlar, programın tüm yönlerini kapsamlı bir şekilde değerlendirerek, etkinliklerin ne kadar verimli olduğunu, hangi alanlarda güçlü olduğunu ve hangi alanlarda iyileştirmeye ihtiyaç duyduğunu net bir şekilde belirleyebilirler. Bu geri bildirimler, gelecekteki programların daha etkili olmasına yardımcı olur ve katılımcıların öğrenme deneyimini daha kaliteli hale getirir. Bu geri bildirimlerin spesifik, ölçülebilir ve yapıcı olması, kurumların gelişimine katkı sağlamak açısından oldukça önemlidir.

Süreklilik – İleri Dönüşüm

Geleceği İnovasyonla Şekillendir! Bir Zamanlar Atık Atölyesi, yalnızca bireysel farkındalık oluşturan bir süreç değil, aynı zamanda kentsel mekânda sürdürülebilir dönüşümün izlerini bırakan bir deneyim olarak kurgulanmıştır. Atölye sürecinde üretilen tasarımlar, katılımcıların yaşadığı çevrede yeniden kullanım, geri dönüşüm ve dönüşümün mekansal karşılıklarını sorgulamalarını sağlamıştır.

Atıkların Kente Bıraktığı İzler

Kent mekânı, tüketim kültürünün bir yansıması olarak sürekli değişirken, atıklar da bu dönüşümün görünmez ancak en somut kalıntılarıdır. Atölye, bu kalıntıları görünür kılarak, atıkların mekansal hafızadaki yerini ve dönüşüm potansiyelini ortaya çıkarmayı amaçlamıştır.

Kentte Atık Haritalaması:

Katılımcılar, atölye öncesinde günlük yaşamlarında ürettikleri atıkları ve çevrelerinde gözlemledikleri atık alanlarını haritalamıştır. Bu çalışma, atıkların rastlantısal değil, mekansal ve sosyo-ekonomik dinamiklerle şekillenen bir dağılıma sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Mekansal Yeniden İşlevlendirme Deneyleri:

Atölye sürecinde, kent mekânında atıkların nasıl yeni işlevler kazanabileceği araştırılmıştır. Katılımcılar, kamusal alanlar, boş alanlar, terk edilmiş yapılar gibi mekânlara yönelik alternatif tasarım çözümleri geliştirmiştir.

Atık ve Mimari Hafıza: Yeniden Kullanım Pratikleri

Atölye kapsamında üretilen tasarımlar, mimari ölçekten kentsel müdahalelere kadar uzanan bir perspektif içinde değerlendirilmiştir.

Modüler ve Dönüştürülebilir Tasarımlar

Atölyede oluşturulan prototipler, farklı işlevlere adapte edilebilen modüler sistemler olarak tasarlanmıştır. Bu yaklaşımla, geçici mekânsal çözümler üretilerek atıkların yeni mekânsal senaryolarda nasıl yer alabileceği sorgulanmıştır.

Kent Mobilyaları ve Mikro Müdahaleler

Atık malzemeler, kamusal alanlarda geçici oturma birimleri, yeşil alan düzenlemeleri, kent mobilyaları gibi farklı işlevlerde kullanılmıştır. Atölye sonunda katılımcılar, tasarımlarını kentsel mekânda test etmiş ve kentle bütünleşen bu yeni elemanların kullanıcı deneyimi üzerindeki etkisini gözlemlemiştir.

Kentin Hafızasında Sürdürülebilir Bir İz Bırakmak

Atölye sürecinde ortaya çıkan mekansal izler, yalnızca fiziksel olarak değil, kültürel ve toplumsal bir farkındalık yaratma aracı olarak da kalıcı bir etki bırakmıştır.

Katılımcılar, kendi mahallelerinde veya yaşadıkları kentlerde dönüşüm için birer aktör olabileceklerini deneyimleyerek, bireysel tüketim alışkanlıklarını sorgulama fırsatı bulmuştur. Geri dönüştürülen malzemelerle oluşturulan tasarımlar, atölye sonrası farklı mekanlarda sergilenerek bir farkındalık aracı haline gelmiştir. Bu süreç, atığın bir sorun değil, bir tasarım girdisi olarak yeniden değerlendirilebileceği fikrini yaygınlaştırmak için mekansal bir hafıza oluşturmuştur.

“YERİNE”

tekrar birleştirmek

Catering hizmeti almak **yerine** yiyecek ve içecekler programa katılan “meslek teknik anadolu lisesi” öğrencilerinin emeğiyle hazırlanmıştır.

17 ağaç

1.100 öğrencinin üretimlerinde kağıt atık oluşturmak **yerine** her masada silinebilir tahta yüzeyler tercih edilmiştir. Bu sayede 17 adet ağaç kurtarılmıştır.

105 kg

Atölyede yeni malzemeler **yerine** 1.100 öğrencinin 1 hafta boyunca topladığı 105 kg atık malzeme ileri dönüştürülerek prototip olarak kullanılmıştır.

yeniden kullanmak

Atölyedeki yeni malzeme kullanımı **yerine** atık malzeme kullanımıyla 177 kg sera gazı salımını önlenmiş 41000kWh enerji tasarrufu sağlanmıştır.

kasa 52

41000
kWh

177 kg

Atölye sonrasında boyama ürünleri, haritalar, oyun hamurları gibi materyaller sonrasında gerçekleşecek atölyelerde kullanılmak üzere saklanmıştır. Ayrıca mekan tasarımında kullanılması için toplanan atık 52 kasa atölyenin ardından “sağlıklı gıda” üzerine üretim yapan Afşar Bala'm Kadın Kooperatifi'ne **yeniden kullanılması** için bağışlanmıştır.

Atık 8 palet, 46 kasa atölyede mekan tasarımı ve sergilemede kullanılmıştır. Atölyenin ardından Rönesans Eğitim Vakfı bünyesinde bursiyer öğrencilerin kullandığı kafe alanına **yeniden kullanılması** için bağışlanmıştır

8 palet
kasa
46

yeniden amaçlandırmak

120
m²

120 metrekare branda kumaş yüzeyi “döngüsel hediye” vurgusu yapan Entropy Works'e **yeniden kullanılması** için bağışlanmıştır.

“İLERİ DÖNÜŞÜM”

geri dönüştürmek

son söz: kentlerin geleceği gençlerin yaratıcı fikirlerinde!

Kentler, zamana direnen yapılar değil; her kuşağın dokunuşuyla şekillenen, çoğulcu ve dinamik organizmalardır. Bugün içinde yaşadığımız kentler, dünden kalan fikirlerin bir bütünü; ancak yarının şehirleri, bugünün genciyle düşünülmelidir. Bu proje, geleceği şekillendirmek için gençlerin yaratıcı fikirlerine alan açmanın ne kadar kritik olduğunu bizlere bir kez daha gösterdi.

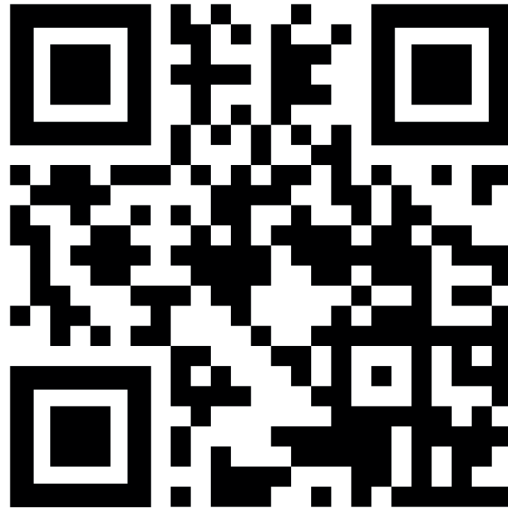
1.100 lise öğrencisiyle gerçekleştirilen bu atölye, sadece bir eğitim deneyimi değil, aynı zamanda kentlerin daha kapsayıcı, dirençli ve yenilikçi olması için bir vizyon çalışmasıydı. Gençler, toplumsal cinsiyet eşitliği, sürdürülebilir altyapı, yeşil alanlar, akıllı kentsel sistemler ve kapsayıcı kent politikaları gibi kritik konularda değerli fikirler sundular.

Atölyenin sonunda gerçekleştirilen etki analizleri, eğitimcilerin ve katılımcıların süreci son derece faydalı bulunduğunu ve bu tarz programların kent vizyonuna önemli katkılar sağladığını gösterdi. Özellikle gençlerin yenilikçi fikirler geliştirme konusunda ne kadar potansiyel taşıdığına şahit olmak, geleceğe dair umut verici bir göstergedir. Ancak bu proje bir son değil, bir başlangıçtır. Geleceğin dayanıklı kentleri, gençlerin söz sahibi olduğu, yaratıcı fikirlerine yer açan ve herkesi kapsayan vizyonlarla inşa edilecektir.

Geleceği İnovasyonla Şekillendir!

Bir Zamanlar Atık

Atölye videosu için okutun!

Daha fazlası için:
<https://www.rev.org.tr>